

ONGO LAWINONIRI

MA AGONI MA TI DRA OKA

Ma agoni, mi curu`do ma enza

I`ba ma edematararu

Azini I kini `di

Aza mani isu ma awupi vu ri `l;

Opi mvi la,

Mi ma o`bi

Okurunya okurunya pariari be,

Mi kini mi leni curu`do ma ku

A`disiku ma si kile

Afa `bani adi ku

Andru alia `diyi le.

Mi ma o`da

Mi ogu ma si

Mi kini ani ni nukuta A toko

Ri ku

A`disiku amu ni sukulua ku

Azini `ba feni babutizi ma

dri ku

Mi ma o`bi ocomva be

Ma agyi, ma adri ma zoma azi

Mi ovu mile be

Mi mba mi andre ma ta

Mi ovu mile be e`yo mi tile ni

`Yole `diyi si.

Okokele mi ma ne angu re, ma adri,

Mi curu`do agupi ni

Mi ovuni pati efi maza ni ku!

Mini adriza `yezu kile mvaalari

Sini ta mi ku!

Mi co bile Ocol, mi

Opi mva ni

Mi ku e`yo `yezu azazaruri anzi

Nyiri yi dri

`Bani oguzu misi ongo aliari

Ovuni onyiru ku

Ongo mi rusi `diyi ma ovu

Ongo inzita ni `diyi,

Mi ku `bayi onzozu

Ekile mi `ba azaza ni le ri ja

Mi ma ede kile ofuta

Si kokoru rile ku

Mi ma ku o`data azini aza ja;

A`di ni oku drio ago aparatia ri ga

Vaa ni ya?

*

Ma suru la, ma awu wu

Emi ma co bile ma vu

O`data ma vile agupuri ni ma o`dazu

`Diyi azo azo, `bani eco ti taku ri `i

Ma agoni ni ma o`da

Ma tipika yi be dria

Eri e`yo onzirikanya ru `diyi nze

Ma adri ma dria

Ma drini ani nza nza!

Eri ma o`da mundutisi

Eca amboru

Kini ma okurunya tokori `i

Ile curu`do ma ku

Ayi o`baza okangaliru ri ma alia, eri

ogu masi.

Kini aga tre tre aniako si

A`disiku ani ni o`di gitaru ri

Posi ku

Ma lani vini afa ku indi

Kini ma bile ase ci

Ma econi ani e`yo amveleruri
Erizu ku,
Kini vini ma econi sende efifi la
Ku indi.

Kini asi kile kabilo le,
Azazaru.
Ocol `ba ma
Ekile ma ovuni `bani ku le,
Kini ma azazaru
Kile gugua oripi
Obi tia `diyile.

Ma agoni ni ma bi okposi
A`data!
E`yo `yoza tiara ni ma onzo aga
Kali ra!
Kini ma andrini olewu ni
Azini ma suru aza aza
Yini edro nyalerisi
Kini ama woro kafiri yi
Anini geri adro ni `diyi ku
Azini ama ini amboru ni
Ma alia

Ani vini e`yo bari ku indi

Kini ma andrini `I vile aro

`diyi ozi

Nyoro ombelea ri ma alia

Azini ama woro olewu yi.

Ma agoni ma andre

Eri drazaru kile

Sambia ma ola le

Eri ma ti aci kile anyu ma anza efi le,

Kile oju icikili ni `ba duzuri le,

Ocol ma andre eri ori oriru

Kile otunukua ma `ye le,

Ewaru kile odru ma o`yu le

Eri aci aci kile oku ondo ru ri ma

Enyata le

Azini eri `ba nya kile kulukulu ma

Su le.

*

Ma agono ni `ba ini yi

Ede ede

Si `I kile au

I ma gbe mvupi ceniri le

Au ta sipi ti akuzaru aruru acalaka alia rile

Eri mile eli

Mile guru azini iniru `diyi

Ocol ma mile eji yi

Foro ma mile be!

Eri eca ombaru kile kami aroni mva be rile,

Eri adriza `ye kile

Obau aza be dria ri le.

Kini `ba ini `diyi vuti vutu ru

Geri yini e`yo `yezu `diyi onzi

Ongo tuza yini `diyi ezata amboru `diyi

Yi aniako be, alioru azini azo be!

Ocol kini `l `ba ewu curu`do ri ni,

`Ba zopi zo azini `ba e`yo nipi rani,

Kini `l la buku angiri azini

Walaru.

Ani `l econi di oa

Afa kile male

Ecopi afa onyiru ri pima esele copi

Afa onziri be ku ri be ku.

Kini ma oku calua ni,

Kini ma `ba ewu okpolo ri ni,

Onyi di vini ma rua dika yo.

Kini ma `l vile zota ma geri atri
Kini ma dri kuluduru kile ewa ma dri le
Te woro fala ru,
Omi alenia yo,
Kini ma `l ma saa eza toko `dani.

2

OKU MANI ERIBE AGUPI ALURI ALEZURI

Ocol le ni `ba ewu okpolo ri ni ri ku
`Ba agyi oku ewu curu`dori
ni ni be,
isu agyi zamva
ndrizaru
e`yo nzepi ogara`ba tisi indi ni be `bo.

Te o`di o`di ru
Ama enga ori akpakparu tualu,
Ama rua ni yi eloria!
Nga lu o`di o`di
Ari ma vile a`dungua avi
Ongo ru eduza ni `diyi ongozu
agupi mani lele turi dri.
Nga lu o`diru so oyo ma tia
Kini ima asi `baza eri dria ma dria.

Ma adri osu tu

Erini ogara`bati nzeria.

*

Ocol ma asia curu`do e`yo

Ewu drio rini `diyi ma e`yo yo;

`Ba agyi zamva ewu `dorini ni be

Zamva ndrizaru `diri ma ru Kelemenitina `i.

Ma adri mi ka

Kelemenitina ni ndre pi!

Zamva ndriza `di le eca

Mundu oku le.

Eri ma ti yi eka ndri ndri

Kile aci olu le

Eri e`da kile busua ase ti su pi ari alia ri le,

Eri ma tini e`da kile bile nga ari be kaca ri le

Yi e`da kile bile mile be mgbori le.

Kile amvu ma ti `bani zile ri le.

Tina ni pawuda fu i ma

Andretia

Dika andreti niri di e`da foroto ru;

Si `I be be olewu

`I otupi ngonde muzu ongotuzu inia yii ri le.

Eri ofuta fu ima andretia

Dria dria

Ondi ka di `ba eri fu `bo

Eri di e`da ope le!

Kalafua ma aji ni ma `ye

Onzi, eri fe ma eca azoru

Pawuda ma nguta

Ni orindi onzi ma dria `diyi

Enga enga

Eri di ani kilili ru `bani

ndri ejizu engazu ma adroyi vu.

Ori owiza ka `I de `bo

Le `ba ma co di ari `bani ongo

Orindi onzi ofuzuri tuzuri.

Le `ba ma ofu orindi onzi `dari ra

Asianzu maniri ni emvizu ani.

Ma leni ma rua fu pawuda si ku

A`disiku eri lu ndri enyi ekari ma rua

A`disiku rua nderi eri foro ru oku,

Te oku iniri ka eri ayu

Oku nderi ni e`da kile eri

Arika su le;

Tina ni e`da eri azorule

Eri aci yuru yuru,

Eri e`da ocoko ocokoru

Aro azini nya Tina ma andreti teketeke;

Enyiriko erima andretia ri de `i teketeke ra

Eri lu nyaru azini eka ndrindri,

Andreti oku onyi be turi niri

Eri inikini kile odekua

Ma enyiriko le

`Ba vini I ma asia kini

`Da ndri tu

A`disiku eji andreti mundu

Oku vileri `i.

Erima rua eji

Obau ma inyiriko

onzirikanyari `I;

inyiriko erima ombe azini dri

ni `diyi`ba ada ma inyiriko le!

Eri ma ada ni e`da ikle

Ovi so eri ni le;

Kile eba vepi

Dori acisi ri le.

Dika eri ma tini e`da kile

ari ni ra alenia ni le,

Eri ma dri`bi zo ezuu

Eri ma dri kuluduru

Kile emaa ma dri le

Eri e`da kile oleu le,

Kile `ba azini dri be

pari pari

sitara `bani eri jizu orijo

Suruniria rile!

Eri ma ombe baka le,

Izikilindi, izuu azini oyiza

Dika erima andreti foroto ru.

*

Mi ma tru ma ra, ma adri,

Le mi ma ega kini ma `di oku

Amani ovuzu eribe agojo tia aluri

o`da `dini ku!

Le mi ma ega kini ma andre

aci aci a`ya si `dini ku.

Wura Tina niri

Ni lu candi fe ma asi dri ni

Ma econi a`ya ma asia
were ci `dini ri ma agata ga ku.
Inzo lizu ri ovuni onyiru ku,
Ama dria ni dri ci a`ya dri were ra.
Eri eca mi vu ru mini ni kokoru
Ekile orindi onzi azo eji`ba `diyile;
Eri `bay i si tayi ru
Kile oyakiya le
Te mi ka oku ndrizaru
Mani agupi alezu eribe `di ndre
Candi ni mi bi eri si ni!

Eri ma ba odi
Diri kpokpo,
Yi dria enyiriko agboza le,
`Ba ede jorovu azi yi pamba si
Eri di ti enyi ma joloko `diyi otra
Jorovu `diyi ma alia
Eri di vini yi omve ban i!

Ee, ma suru
Geri okuaka ewu `dorini `diyi ni curu`do
Yi `bazu ezoanzi nyiri le ri `l `ba!

Yi jorovu pambaru `diyi

Ma tie de

Yini ecazu mbili mbili

Yi di ani agupi yini

`diyi ma agati oso!

Agupi ni `diyi vini aira kini

Yi `da opile ezoanzi

Nyiri nga zopi o`di `diyiniri obi

Oku ewu curu`do rini `diyi

O`du ko jorovu yini `diyi be

Ombezaru koko yima agatia

Anzi oku `di ni endru `diyi nga si?

Jurua mgboloru erima agetia `diyi

Dria kpakadili, aw`iritoto

Eco di `do `dile anzi ofu tre ra!

Eco `do `dile anzi ejuru `diyi

`be jowere `bilea ra!

orindi onzi gbe erini ofu karakara `diyi niri

ni di `da eri ma dri ezani?

Fi di drinia ni

Ma andri ma zo ma azi

`di ma eli di `di siya?

*

Oku mani ma vile agupi ri

Alezu eriba ri

Ni aci kile endrilendri

Eriniri `ba bi ci le

Mi econi eri ma

koroa eri ku;

Eri e`da kile

Enga ovu azoru saa ezuru le!

Pinisi eri ku abiri ni `l fu

Nyani nyaka ku,

Kini `l `ye ose si orisi,

Kini dakitari oga `l ni

Nyaka nyazu ni,

Kini le oku ndrizaruri

Ma ovu iziaru kile

Oku `ba emve ru ri le;

Ka di aci `dini

Mi erima falako eri `yeria kia kia kia

Eri ma opile ni e`da kile edirili

ma opile le.

Oku ndripi turi ni a`witoto

Kilepati duluti le,

Eri za kokoru

Kile etiriko ma o`boko

A`bule a`wiria ri le.

*

Te ma agoni ni ma ede

Eri ogu ma si

Kini `l onyirutu

Ovuzu ma agupiru.

Ocol jkini

`l ovuni ma a`bi ma

Zoma azi ni ku

Oazu `ba male

Awipi sukulu lapi ku ri be ku.

Eri e`yo nze afusi,

Ocol ni ori kokoru

Eri e`y o `diyi nze

Etu rii `di ma alia `dia.

Kini esele coza

Ama eselea

Ma idi ima rua a`bupi

gomberesi ri be yo.

*

A`yeni e`yo ma agoni ma rua onzi ku,
Ma ono ni eri ma rua
Erini oku azini lelerisi ku
Ka tro ovu oderu kani amba ru ti!
A`di atri nga oku drio agupi yi ma dri
Oku azini azizu ni?

A`di isu yi avijo
Ma aro ni?
Aro abiri ni
Awoko ni azini oazu ari`baruri pie `diyi
A`di isu yi `bon i?
Elisi etu ni dri
Dika ozoo ni e`de ayi si.
Oku yi agupi nda
Dika agupi le oku!
Aka agupi ma vileri ale
Oku azini be,
Ma oa ayiko si
Oku a`yaru
Ima alipi, erini agupi
Alezu eribe risiri,
Eri a`ya `ye a`disiku eri ma e`yere,
Ovuru azini drinza ru,

A`disiku eri ma rua ambizaru, eri okpokokoru, ondi ru

Abala `bani agupi ma leta arizuri

`Ba `ye atulukua

Ka emvi engazu amvua ya kani doria yani,

Mi eri ma leta pa yi aci rua ojizu risi

Azini i`di itisi ri si.

Oku `l vile nyaka ejipi

Oko

Eri vile nyaka ni ovuzu aluzaru,

Eri vile tibi ni ovuzu aci aci

Andreti be dizaru

Dika asi be alaru

Azini eri ma mile ni bizu kima

Kile endrilendri le ri:

Oku ayi o`bapi ini lelerile

Nyaka nyapi o`bi alia

Ovuni rumu lazuria ku,

Oku ovupi ondua kokoru

Kile ewa odrale kuri,

Oku `dinile ri ni nga ovu

Aku ma drileru ni.

Ma atrini ma agoni ni geri
Engazu eri vile oku o`diri vu ri ku.
Ka le ra, ma si erini jo
Dri gba bati sir i ondoloa dria!
Ma ono ni ku
Ma vile jo ayise siri
Ca mani ra.

Ma asi veni
Oku mani agupi ma vileri
alezu eribe ri dri ku,
a`ye ni orisi abala `bazu eribe ku.

E`yo mani lu ai ri
Eri ma agoni ni
O`data kuzu,
Le ma agoni ma ku adriza
O`data odrozu ma dria ri ra.
Le ma ku e`dazu kile aza drinia were ci le ri ja,
Azini ma ku o`yota erini onzirikanyaru
Ma andri ma dria `diyi ja
Ico bile ocol, ma agyi okpolo ri,
E`yo ama a`bipi yini `diyi
Onyiru,

A`bi yini `diyi kongolokoru

Ovuni mgboru ku

Ovuni epekepea ru ku, anyoni

vini yi mbele ku

Oli econi yi vu ku

A`disiku ola yini ri

Fi aliru

Nyakua `dale.

E`yo juru yini `diyi

Fini ma dria ku

Te ma ede ni a`bi

Yini `diyi ku.

Mi di mi vileri ede ede a`dis e`yo si?

Mi co bile, ma agoni ,

Mi opi ma mva ni.

Le `ba ma nze ago

Andrualiari

Ma eti ku!

3

ANI NI ONGO TUZA `BA EMVE YINI `DIYI KU.

Eri ada

Ma aniako alia ongo tuza

juru yini `diyisi

azini suta yiniri

Anini ku.

Ma econi

avita yini `diyi aviku,

ongo tuza mani nile `diyi lu alu

ama vile `diyi.

Ma econi rumba tu ku,

Ma andri imba andra mani

Ongo ndriza acoli vile `diyi.

Ani ni ongo tuza

`ba emve vile `diyi ku .

Angani mi dri ici ku,

Ma econi samba tu ku!

Mi ndre ndra ma pale alu orak

turia ra

ongo tuza `ba ode yini ri

ongo tuza ama o`dipi yiniri.

Ari yini a`diria

Anzi ode `ba ini ru `diyi

Irifura enga juu

Mi ongo tu okpo be

Azini rua ala be

Emi ongo tu afu si

Emi ongo tu orindi drias,

Emi abala `ba,emi a`data o`da, emi

emi asi enya

Emi `ba dria ma ale vu!

Dika karile dria ma mile ni

Ka eka!

`ba agupiru ri ma mvi pi

Azini `ba agupiru ri ma zii be

Yi dii lambakaa

Agupianzi azini ezoanzi ati`boru `diyi

A`dule ovuni kari anzi yibe ku.

Mi ongo tu ori kokoru

Dika mi ongo

`Ba ale onzopi `diyi ngo,

Ongo a`dataru `diyi

Ongo ru eduza ni `diyi

Ongo candiru leta yini yi anzuzu `diyi

Ongo ti ma kalafe ni cazu ku `diyi.

Ongo ndema pari yi

`Ba dri awoko fe.

Mi emuni pari ongotuzuria

atizaru ku

te `ba ode azini ka

Mi di

Mi agati oti eribe

Kile agupile,

Dika zamva azini ka mi si

Mi mi arioti si indi,

Mi mi agupi ni ya ri

e`da lambakaa,

`Ba azini eloni aziniri ma

eloo ku.

Zamva ogu ni ni akazu ku ri

Eri zamva azavu ru ri

`Dari zamva ovuoru ri

`yepi orisi akindi

`iza siri.

Mi mi osu afa acoli yini

ongo tuzu `diyi si

mi mgbiri osu

kaniku ngilingili osu mi paa.

Mi tanyura nyoro ru `diyi osu kaniku

Tanyura aye ru `diyi su

Kaniku kitambala were ru su

Azini nyaliki mudri `bani

ose bakasi `diyi su

mi ma opilia;

nzia su mi ma dria

azini awele mi ma

ombele izuria.

Karileo ni odye azini lacomi su,

Eri `I vile ezo ri ma nyoro su

Ima ombelea,

Aria `biko ndrizaru ri su

Ima dria,

Eri `I vile jeleko vu

Dika karile anzi ode azi `diyi

oa a`yasi erisi.

`Ba ongo nderi tu etu irikiri si

Angu mgboru ri ma alia,
Mi econi afa azini zizaru ku,
Ale etupi onzivuru
`diyi,
Azo enyiriko ni `ba ma eti nyapi `diyi
Ba nyiria nga efupi
o`di `diyi,
azini ba ambo lesu be tre
`yepi tria tria `diyi,
`bay i ndre nditiri lambakaa,
Ba ande`ba `bo
`yepi e`depi e`de `diyi,

Agati okpokokoru azini fala ru
`Ba okpokokoru `diyi ni `diyi
Agati okporu kami vileri le `diyi
Nyi`biliko walaru `ba ma o`dua `diyi
Oce `bani lo otu etia `diyi
Oce `bani lo agatia ecapi bileru `diyi;

`Ba ma rua ma esele ndu ndu `diyi
`Ba yi e`da pari `bani ongo tuzuria!
`Ba rua ala azini rua viriviri `bani
`diyi e`da pari `bani ongo tuzu ria!

Zamva monio vileri

ka fi pari `bani ongo tuzuria `bo

so ni lu pa so so

kile ewa `l ezapi `bo `bani le

jeku rile `dini ku ,

eri mbu `doa

eri mbu `daa.

`b aka eri elo

Eri `yo "Mi elo ma ku!"

Oce erima agatia `diyi

Kile ngasi le

Oce erima ngukua `diyi

Kile `bi`bio mude alia rile;

Eri ma mile efi yi di kile

Ebinyanya yini dile rile,

Eri ma ba oli de `bo

Ekile mba efupi de `bo rile.

Erima adri ma

Zoma azi ka yi ndre `bo,

Drile onzisi,

Erima onyia ma mile

Ka `de erima ba dria `bo

Mi ega karileo `da ni nga

o`du ko ra?

Mi ni aci dipi eri ma alia `dale ri ra?

*

Eri ada, ocol

Ma econi ongo `bani tu joari

tu ku.

`Bani `ba bizu kirikiri ri

Ma dri drinzaru

`Bani `ba bizu kirikiri o`bi alia ri

Ma econi `ye ku,

Eri e`da drinzaru ma dri!

Yi emu ongo turia

Atizaru furufuru

Yi ewa `ba emve vile `diyi mvu

Waragi be

Yi yi ma mile obi ci,

Dika ngoni ongo yini ongo

Turia ku,

Yi ongo tu ndi ndiru kile olewu le.

Agupi alu alu ma oku ci

Erini ta tro ovuzu eri vile wa`di ri `l ku ti,

Yi ongo tu jo alia

Dika diza kokoru.

Yi yi obi drinzakokoru

Kirikiri, kirikiri,

Yi econi ava `ya k u!

Oku yi olaru agupi ma agatia

Yi agupi yini `diyi ma agati

Oso

Yima basi

Yi agupi yini `diyi ma agati

Oso

Jorovu pambaru

Yima agatia risi.

*

Mi eri ma o`bolo ndru

Kile `ba emve yini `ye ri le,

Mi erima tile bile ru `diyi ndru,

Kile `ba emve yini `ye ri le,

Emi tusu ndrila ndrila ri ondru

Emi ma tilea

Kile `ba emve yini `ye ri le.

Tile agupi yini `diyi eca

Ari ru

Ari o`depi engazu ti
Eka `dayi ma alia risi;
Yi ma si yi e`da
Kile `ba di yi yima tia `dale
Di di le.

Oku yi dri o`be yima akpaa
Yini ongo tuzu `diyi ma
Ombelea
Yi yima o`bolo eci
O`bolo agupi `diyi niri be
Agupi yi oku `diyi ma
opile obi
kirikiri, kirikiri...

Dika yini ongo turia
Kumuti ni kumuti elo;
Ongo ka di `l de`bo
Agupi yi di yima dri osu
Torozi ma mufukua.

Inzita ori`ba eselea yo:
Ezoanzi yi yima atapi obi,
Agupianzi yi yima amvipi yi bi kirikiri inyia,

Yi vini ongo tu yima andrapi

Yi be indi.

Ezoanzi ewu curu`do ri n`diyi uri uri ru

Kile Labeja, adro aleroa

Adroanzi obipi indi ri le,

Yi yi ekile adro anzi ma rua

Azini olaru yi ma adroyi ma

Agatia

Yi yi ma adripi yi ma

Agati oso

Yi ma ba si.

Yi vini yi osu kile `ba emve

`Diyi le

Kile yi `ba emve

Ma angua le.

Saa anguni drizu elisi turi si

`Ba zopi zo azini angu emve

alia `diyi

Yi osu suti balangitiru `diyi si

Azini sokisi cale wizi si engapi olayaa `diyisi,

Pajama ezuuru

Azini vesiti cale wizi si `diyi pie,

Sati emve;

Yi kiyo inicici `diyi osu

Dika tayi engapi olayaa `diyi pie.

Yi ma suuti woro yiru

`Diyi ora kile mindre

Pati kitubaniri ma rua

Ozoo amboru ma vutia rile.

*

Emi taba se

Kile `ba emve `diyi le,

Oku yi taba se

Oku `ba emveni `diyi le,

Dika yi enyata azini yi enzuu

Engazu gilasi alia.

Jo ni `diyi ma ale ni dri kile

Gule ma ale ni dri ri le

Kile obawu ma gule ale le!

Dika oku yi aci kile

E`bi `bani enya `bo `diyi le,

Yi aci parapara

Yi e`de julualaru

Kile e`bi atipi furu furu

Lagoro si kaniku aber si rile,

Kile e`bi nyiri oapi angu yi kokoru ria ri le.

Acika oziri ni ri

Acika taba niri

Taba nde yi ma ada

Dika acika kadumaa

`Bani ayu sende efifi lazu ri niri,

Acika jo alia ri

eri kile eriti le.

Acika ngapi ewa

Ndu ndu `diyi ma dria ri,

Ondi `ba fupi ri

Ava `yaza acibe gbogbo

Engazu `ba karakarau `diyi vu ri,

Okele gaza azini tusu

`Ba ati`ba `bo omvusi be azoru

`diyi ni owi ri,

Oli suruti ndu ndu

`Bayini ofu ri,

Oli agupi yini ofu oku yi be

Nguta esele ndu ndu fepi `diyi,

Irifura

Odre ma nguta...

Oli eca ani nzizaru kile

Nyondo le.

Aji engapi pari odre suzuria ri eri

Edu tili!

Eri mi omvu nyo

Kile `ba di mi omvu di le

Ekile obiria agori ma o`Yule!

Mi adi ani adi

Mi oliko ni eca ngilingili suta si

Mi fu amve mbele

Dika mi atrita tri!

Mi oku azini amboru ni esu

Eri emu parapara mi vu luru

Eri `l ati abi rua

Denga po`di ayuni bongo ima

Rua ri ku

Eri de odre su ria;

Eri odre nde etu okposi

Kile eri nzuku be le.

*

Aji engapi coroniari

Ni mi si mgbu vaa, engazu re!

Mi efi;

Eri si kile mi efi

Kami ma tilea le.

Nguta jeyesi niri `i

Azini nguta wara niri `i

Yi dria tu jo karia.

Jo ale vaa ri

Eri woro `ba ada ma wararu

`Ba ada ma wara suruti ndundu dria!

Wara a`wi `diyi, arika

Wara okpolo `diyi, wara o`di `diyi

Wara ode acika ni nga

fuzu yima dria fufu `diyi,

wara alia edu

oripi kile ondoloa le `diyi,

wara ori le

yi otrapi kile ara le `diyi.

Wara azi nyiri lu atu`ba `daa `diyi

`Wara yi ola`ba eje dria

Kile pati duluti le `diyi.

Wara azi `diyi ekaru kile eraka le

Azi `diyi yeloru

Kile mengu nizale

Kile payipayi nipi `bori ma ale le

Azi `diyi iniciciru kile nyaku le,
Nyaku amani ayu
Jo ale nzozu rile.
Wara azi `diyi wura be osazaru!

Ogbe azini odre yi ra `dale
Dika yi yima eti etri
Abi ma rua.
`Ba osi vini afa
abi rua elisi.

*

Ma agoni ni ma gu
A`disiku ma econi ongo tuza
`Ba emve niri yuk u;
Eri ongotuza Acoli yini `diyi ede
Eri egata azazaru `diyi ega
Kini ongo tuza `l `bapi yini `diyi
Ezata ni,
Kini yi ezata dra ejipi `diyi

Ma anini ma ni tua e`yo
Ongo juru yini `diyi ma dria ku
Dika ale ni vini yi ku.
`Bu obizu

Kirikiri, kirikiri

O`bi alia,

Ma econi ku

Ma drini nza tu.

Ongo tuzu ongo kokoru

Ongo tuzu ndindiru kile olewu le,

Inzita kokoru, atizaru...

`Ba azini ka le

Ma omi ongo

`Dile ri tu

Eri vaa ma ti

Ma paa!

Ma k ate mani ovu

Ngaraka`dio ni

Ma te nga ni ma e`de ngoa yari ra!

4

Ma Ru Ku Angua Kile Ejeleko Le Payira Ma Eselea

`Ba `ba ndra ma opi ezoanzi yiniri ru

A`disiku mani ovu viriviri risi

Ma ndra onduaru

Ma ovuni ndra ondiru ku

Ma ovuni ndra onduakokoru ku,

Ma ovuni ndra nzizaru azini rua be ambizaru ku.

Azoni ndra `ba azaza ru ku

Ma rua ambiza ru ku

Ma drinza kokoru

Ma inyiriko inikini

Eri kiri di mba ma diza si indi.

Ocol ni ndra ma aziria

Ma ba so ndra pa nga.

Dika ri oya

Mani aciria rua okpobe

Mani vini aciria

Ari ma ombele ezuu ri o`be

`Dile azini `dale

Kile mawua liyono ru ri ma fu

`I oyapi oli su su risi ri le.

Ma adri ni ndra ma omve

Ti- Zaa `i

A`disiku ma bay i ndra ya ce ce

Azini yi ndra ti yi omve,

Dika yi ndra ongo ngo ndindiru kini:

Baba mi ede lico,

Baba mi ede lico,

Ti yi emuria `dile `di.

Ma ndra ezoanzi yi ma drile

Dika ma ru ku

Kile ejeleko le

`Ba payira ni yima eselea.

Ari di ma vile a`dungua avi

Ma vile onyiari ipizu.

Ocol ma agoni,

Ma agyi,

Mi `di a`di e`yo nze?

Mi ndre ndra ma denga ma oderu.

Ma andri vile joa

Agupi vaa awa`di oga ndra kumuti si jo alia!

Monio mvi `duu ndra

Ma e`yo si mindre be,

Kile mva abiri ni nde kayi

Eri ma andri ni oazu saa ezu

Amvua anyu okuria rile!

Emu ini alu alu vusima ati vile akua,

Ece ni ndra in azi aluni ku

Ma adripi yini tro eri cozu

`Bo ri ma vutia.

Mi le ndra ma vile nzia ondere sobi ru `diyi tu,

Ma ati je ndra yi ma dri ni

Engazu `be etuni efuria leru `diyi ma dria.

`Ba ti ndra jo ma andri vileri

Ma dri ndriza ru

Ozoo si;

Ma ati si ndra eri

Ondua Acoli yini jo sizu risi.

Mi asi `de ndra ma amvi vile

Nyoro ndrizaru a`dile mudri

`diyisi kayi ra;

Ma andri ose ndra yi

Azini oti ndra yi asi `yaa si.

Mi rua ya ndra

Mini oce ma ba ma rua

`Diyi ndrezurisi

Azini oce ma out ma

Etia `diyi be;

Mi ndra `ye

Ma si arakala si kurukuru kurukuru!

Ma culu, mi di curu`do a`di e`yo nze?

Ma o`dipi, ma emi zi:

A`di e`yon i `l `ye ma agoni

Be ni ya?

Opipia opi eri ni?

Mba di `bo?

Le di `ba ma li eri ra

Vi ni ani efuzu amve beni?

*

Ma ndra opi `ba ode yini ri `i

Ma idri ni ovuzu onyiru ri si,

A`disiku ma ogu ndra akaza ru

Ma ndra ongo ngo aluzaru
Ma ni `du `l ria
Kaniku muria yi eko ria,
`Ba azini ndra o`duko be aluzaru
ma vile ri le ni yo!
Pari ongo tuzu ria
Ma ndra o`duko nyiria ri ngo
O`duko oru si azini ndiri
Ekile aria ogilo ru ri ni ongo ngo
Etu ala si ri le.

Curu`do, ocol ni `yo kini
Ma oco toko,
Tukutukua dri cipi fokori si ri `i.

Ocol kini
`l leni di curu`do ma dika ku
A`disiku ani ni gita cozu ku
Azini aleni yi vile ongo tuza onzirikanya
Ri ku,
A`disiku ma ongo yini avi
Yini ongo turia joa `diyi ede ede
Dika ma o`ban i pa
Ongo juru yini

`bani avi saani si`diyi turia kilili ku

Ma econi vini rediyo ti zi ku

A`disiku ma erini Swahili kaniku Luganda ku.

`Diyi dria a`di afa ni?

Ma agoni ga

Ma ti eri ko si,

Ga mani drileba feko si.

Ma agoni atri mani

Geri dria ci

Ma agoni ala mani kulumbu geria ci

Te lu ni mani a`di e`yo si yari ku.

Eri lu otre

Kile onyukunyu

Oripi azakoza dria

`Bani ondu elo `diyi le!

Ma agoni kini

Ileni curu`do oku

Si arakala be ri ku,

`Ba agyi

Oku azini

Sini gazu erima tia tre

Kile si `ba ati`boru azini `ba `bani obile a`dia

`Diyi ni rile ribe.

*

Mi onyi afa `ba emve yini

`diyi osu

Kile `ba afa maa `ba `diyi le,

Kile `ba ati`boru kaniku `ba `bani obi a`dia `diyi le

Mi geri `ba emve yini `diyi ma vuti obi.

Onyiafa Acoli

Yini ndra yo?

Geri `ba ini yini e`yo yini `diyi `yezu ri ndra yo?

Kile `ba atiza le

Mi mu para para

Avita `ba emve yini `diyi ma alia,

Mi mu para para

E`yo `ba emve yini oguzu ani `diyi ma alia.

Lawala ovuni avita ni ku?

Soro ovuni avita ni ku

Afa azi ndra `ba emi vile `diyi

Ni oguzu ani ni yo?

Kile `ba omi kokoru `diyile

Emi ti ja ongo `ba emve yini `diyi turia,

Emi ti ja o`di `ba emve

Yini `diyi vu

Kile ongo tuza emini `diyi yo le;

Kile o`di emini `diyi yo le!

Mi econi vini ongo ni ma alu ngo ku

Mi econi o`duko nyiria ri ngo

Pari ongo tuzu ria ku.

Mi econi okelea co erini ani

Acizu ongo be tualu `dini ku

Kaniku kulukulu co ma eci ani `l

Ongo *orak* ni `bani tu ri be `dini ku

Dika ongo *bwola* ni alu

Mi ni tu ra ni yo,

Mi avini ari ku

I`be ni a`be avita ru

Dra tia

Kaniku ari ongo turia ri ku

Mi econi gombere a`di ni ri bi kilili ku!

Ani mi di ti oja

Ongo tuza `ba emve yini `diyi vu,

Aniako azini drinza ni mi

Asi enga

Ti opizu afa juru yini `diyi vu!

Mi eco vini le mi opile azini agati

Woro falaru `diyi atri

Azini nyi`biliko `barataru mi

O`dua ri pie

Dika ayiribe mi etia ri pie;

Mi yi atri

Suti balangiti ru `diyi ma alia

Mi mi ale adaza pi pi

Kile ndri okporovu ru ri niri le `di ozi.

Kiyo inicici `di

Ni mi ma inyiriko mile ageia

Mapi ma ri atri

Onyukunyu si,

Eri vini o`borokodo

Mi mile efi Afipi `bo ri

Ni `diyi aku.

5

Ondere Asindrizaru ri Econi `I Oja Oyoa Ru Ku

Ma agoni ni `yo mani kini

E`yo efi be

Onyi ewu curu`dori niri ma dria `diyi

Ma dria yo.

Kini ma ebi ma

Onyi dri`bi ni oku `diyi ma rua.

Kini ma aza aza azini ma vuti vuti ru tu,

Kini onyi mani `ba ma dri`bi rua ri

Ni fe `l eca azoru

A`disiku ma ondi ru

Eri ada

Ma econi ma dri`bi ede

Oku `ba emveru `diyi ni ede rile ku

Ico bile,

Ma ati enga payiraa,

Ma andrini oku koc ni!

Ma Acoli adari `i

Ma ovuni ari osaza ni ku

Ma ovuni zamva ati`bo run i ku;

`Ba ejini ndra ma ati ni akua

Eji eji

Ajusi ku

`Ba oja ni ndra ma andri ni

Anya acalaka alia alu si ku.

Izi nga ma tia onyi eri

Acoli yi dri a`di afa ni yari

Ma nga lu mini ra;

Ma nga eri e`da mini

Ika mani drileba fe `yezu ra ria!

Mi ndre ndra ma ra,

Mi ndre ndra dri`bi mani ede ri ra

Mi asi `de ndra ani ra, azini agupi anzi le ndra eri tu.

Pari ongo tuzuria

Agupi anzi yi ndra ma ce kuru

Dika yi ndra aco co ma si.

Ma andri imba ndra mani

Geri Acoli yini dri`bi edezu `diyi;

Dri`bi edeza ta sipi dri`bi

Acoli yi vile risi ra,

Azini omu `bani eri edezu ani ri be ra `diyi.

Mi co bile,
Otonoko ma `biko co esele
Au `biko be ra
Oyoo ma sobi co esele
Ondere vile ri be ra,
Iyio mainyiriko
Ovuni ope vile rile ku,
Dika robi eri pililiru, azini
`Biko kokoru.

Acoli ma dri`bi
Co esele
Marabu vile ri be ra;
Mayindi ma dri`bi
Eji `l akanya ma sobi be;
Eri kile mbego ba le
Le `ba ma li eri
Makasi si.
Eri iniru,
Co vini esele dri`bi
Oku `ba emveru `diyi niri be ra.

Oku `ba emveru ri ma dri`bi

Eri inikini ru kile siliki le;
Eri perepere ru
Azini okalakukala ru oyoa
Okalakukala ri vile ri le,
Co esele ma vile ri be ra.
Oku `ba iniru ri ma dri`bi tala
Eri tre tre azini olizaru;
Eri ada
Menumenua ni o`du azinisi
Zamva werearu ri ma dri mbe
`diri onzi tu;
Te `b aka i`di aci aci ri
`Ba drinia
Dika `b aka di ongo tu
Edoloo pati etia
Azini anzi ode `diyi ka di ongo `diri ngo

Mi `l, menumenua,

A`dini Duka ma dri`bi nya ni ya

E`di mini `di,

Coti zamva nde ma dri`bi

Ni e`do zo dika

Dika zamva nde ni oa ayikosi.

*

`Ba azini dri`bi kupi

Li kokoru ni yo pelu olewu yi

Azini oku `ba enya`ba `diyi!

Dika agupi kuni vini

Yi ma timgbiliki

Duzu gura gura

Kile kami ma `biko ombearile `dini ku,

Kile timgbiliki

Ndriago `ti`bi be ri vile ri le,

Yini di ani e`dazu

Anyapa asea`diyi le `dini ku.

Yi ofuta aciri tri

Yi ma anza`bia

Dika yi di `biko niri oti,

Yi vini `biko yi ma andretia `diyi oti

`Biko yi ma wulekoetia `diyi pie.

Dra ka `l`ye

Oku yi yima dri`bi ku

Onzekokoru!

Yi nyoro opilea `diyi otru

Yi ma ombelea `diyi be,

A`disiku yi imvo o`baria

Ocoko ma e`yo si.

Oku `l osu pi onyiafa si

De `ba azini `diyi wuria ri

Eri `ba `ba fupiri!

Eri emu dratia

Ari pezu.

`Ba ka mu ongo tu

`Ba `ba osu onyiafa si

Ongo nderi tuzu,

Mi vile tanyura ka ovu

Ikaru irakale

Mi mi dri`bi ede

Irakasi,

Dika mi mi rua tri

Odu ika si

Mi di e`da ndrizaru eka ru

Pari dria!

Mi vile tanyura ka ovu iniru

Mi mi dri `bi ede *akuku* si

Mi rua ni di anyu odu si

Dika oce mi agatia

Azini mi ngukua `diyi

Di etu etu ala siri si.

Azini ondi rua ala ni

Efupi mi agatia ri

Ni e`da kile patiefi *ocuga* ni gilasi ru ri le.

Ezoanzi ode

Yi ma ban i nga lu e`dozu efuzu efu `diyi

Kumara odu efi yi ma

Rua,

Odu ndrizaru engapi Labwor-

omor- a ri.

Aji niri ni ngu arikariru

Dika yima si emve `diyi di

Yini ongo ngoria

Azini ongo turia okposi

`Ba ongo tu`ba `diyi ma eselea

Kile e`bi nyiria

Yi ali kokoruri ma alia ri le.

`Ba ti ma odu engazu ti lesua ri `i

Kaniku oso engapi edro `bani nya nya ri ma rua be

`Diyi a`di tualu *lakara* be

Kaniku *atika* be;

Ika eri efi mi rua

Andru `dini

Aji niri ni awi

Mi rua kpere drusi `dini.

Mi ka yilemvu

Ndrizaru ri eso

Mi dria

Kaniku acalaka o`diru ni eso

Kaniku kulukulu

Ga pi tre anyuoso si ri eso,

Mi ombe ezuu ri ni di

Si be be aju le.

Dika mi ni aciria

Geri si

Nzila kalatia iritro

Yabi yi fu `ba

Azini ayize yi di

Dika pati fu ase alia emve `diyi

Otreria ndindiru

Anyu yini azini alapapa yini!

Patiefi asea nipi `bo `diyi

Ma aji arikariru `diyi
Osasaa azini aria nyiria
`Diyi ese yi vu,
Kile `ba e`bi oku`ba `diyi ni e`bi e`i
Azini ese yi vu asi ndriza kokoru rile,

Karile anzi engapi
Enyati jo ejelea ria `diyi,
Dika yi dri zopi karakararu,
`Diyi emu engazu `be ma kalaaa aarasi
Azini angu dalakaru `diyi ma alia,
Yi mi ace kuru
Azini yi mi bile ci vaa
Ekile obau yi le.

Mi ka dri ko
Mu yi eko
Kaniku jere nga vepi o`di
`Diyi ma alia
Ekaraka ma eja owu
Kaniku eja jere ma alia `diyi ma azi onyoria,
Mi yi isu
Aciria andra oru andra oru indrikaa si
Kile o`du ima anzi pie rile.

*

Ocol ni `yo mani kini

Ale ondi tu.

Kini

Kumara odu ni

`Ba ma inyiriko eza eza.

Kini, onyiafa Acoli yini `diyi

Afa ewu okpolori ni azini

Alata kokoru.

Kini ma I vile sati emveri ini

Aka eri elo,

Ma agoni ni e`yo `ye ma be

Kile ma rua azo

“Mi elo ma kua” ru ri ci le!

Kini ma fe ima suka yi

Ovu ondiru

Azini I vile gbolo ni ovu aji be irikokoru.

Ocol kini

Ma e`da onzivuru nya nya

Aka ma osu onyiafa

ongo tuzu risi `bo ria!

Aka ali ma agoni ma agei si

Eri `ye huu kile oriahulu ni

Angu vu

Awoko erini lezu arioti ofezu risi rile.

So oyo kini

Ingani ma dri

Elo dika ku.

Ma agoni ni

Tina ni azi

Oku dribe gboroto ri `l;

Ocol ma asi `de kelemenitina si kai

Ocol koni o`du

Oku ndrizaru

Sukulu lapi ra `di ma e`yo si ku!

Oku ndrizaru

Mani ma vile agupi alezu eribe ri

Ka dri atri pari erini `ima dri`bi a`dizuria risi

Eri e`da kile au

E`depi yi alia rile;

Eri ma dri`bi ni e`da

Ara ma `biko eri ni nzole `bo ri le.

Yi yi ma dri`bi a`di

Aya kapi aciru

Yini ose okposi

Ma zo ani ezuu beni ri si.

Yi di dri`bi nderi pi

Alo pati yi ma rua

Kile ndriata

`Bani eji edeta edezu

Okpo`bapi lezu `l pazu rile.

Yi yi ma dri`bi osi

Odu a`dipi a`di ri ma alia

Kile yi ombini le,

Yi ma dri`bi ni di ofi

Eri wu o`duko oru si suta okporu ma e`yosi

`Bani eri seria azini ejuria.

Dika `ba di ku dri`bi omgbo be azini

Alatara ru

`l otrapi otra azini tretre

Dipi etu ma diza siri

Ni ecazu idri kokoru azini draza ru

Kile ozu

Eli etu mba irisi ri ni ve

Ecapi okalaku kala ru rile.

Eri eca idri kokoru

Kile a`bua bi candi candiaru

Drapi dra

Etu ala dripi helele azini oli kokoru risi ri le.

Oku ndrizaru

Mani ma vile agupi alezu eri be ri

Ni ima dri `bi

Nageti `bani afa pa ma rua gbazu risi

Fezu ma eca ini ru

Dika erini dizu beni,

Eri ima dri `bi oji

Iniki ini ri si;

Te dri `bi ezopi etia leru tre tre ri

Ni nageti `da pi ga

Iniki `da be si

Dika eri awi `dani elokokoru

Okalambgau, foroa ru

Kile dri `bi oyoa

Foro ri ma `biko le.

*

Yi ma agoni

Vile joa tre

Yi ambiza azini yi aci.

Mi afa azi musalaba leni epi

Yini era

Aci aci

Kile ewa ma

Odre le.

Mi vini afa musalaba leri

Epi dika

Yi ambiza ni efu,

Alatatararu kile yi `ba asi ondripi

Engazu a`bule engapi

`Be Lututuru ma dria ria ri le.

Te oku mani

Ma vile agupiri alezu eri be ri

Ojini `l ma dri ku;

Oku ndrizaru ri

Ma dri ni ngu kile edro

E`depi aci alia ri le.

Dika eri ajinguru

Ajibe okporu `diyi ayu

Azanga onzirikanyaru ri ma dri atri zu,

Kile `bani azanga avuni onzirikanya ri atrizu ri le!

Azanga onzirikanya ndu ndu `diyi

Yi eci yi ma eselea
Azanga nageti vileri
Ni vini `l osa yi be indi.

Kelemenitina ma kitambala
Dria `diyi karakarau,
Kitambala ndrizaru
Wura be ndu ndu `diyi
Eri alu ri ombe ima dria
Azavu Ima dri alia
`Diyi atrizu;

Eri tini ombe
Ima andretialeru
Dika eri ewi ni `diyi
Oti asi `yaa si
Yini ani eri ma
Bile akuzu ci
Awa`dinile indi ri eri ma andreti
Embupi mburu`du`du dipi
Ovi ka aci `yi,
Azini fepi etu ma diza ni
`Ba ma mile ezazu aga maraa ra ri `i!

Etu azini si

Eri oku drapi `bo ni ma dri`bi su

Mundu oku drapi drio ni

Ma dri`bi su

Eri di mu yi be ongo turia!

`Di andri fe ngoleri `I ya!

Eri ma agoni ma opidri bi

Ongo turia

Drinzakokoru,

Dri`bi `ba draza ni

`Da be dria

De esu rua oku

Drapi `da niri ni maria `bilea!

Ini alu

Orindi oku drapi `bo ri niri

Nze dri`bi

Oku olewu ru `di ma dria ri te

Oku ndrizaru ri

E`de vaa

Dika rua ni ya kpakpa drinzasi

Rua ni ya

Kile Orindi oku drapi`bo

ri ni awoko ni nya kayi ri fi

Eri ma dria ci le.

*

Ocol, ma agyi

Ine ma enyiriko

Eri ini azini inikini.

Azini ma vile onyia

Nanga avipiri ni

Ongo ngo eri eduzu.

Ma oa afu si dri`bi

`Bani ndra ma osizu eri be risi

Kile oku emve aluni ni le

Ima dri`bi ede ma vileri le ku ri le,

A`disiku eri afuru

Dri`bi `bani ndra eri osizu

Eri be risi

Aleni e`da

Oku `ba emve ru ri le ku.

O`duo alu ni ngani le I oja

Obau ru ku

Azini ohelu alu ni
Ngani le `ba ma oja `i
Rook drike tulukpa,
Ze nyapi ri le ku,
Ondere ombe izuu
Azini asi ndrizaru ri
Econi eca oyoa ru ku.

Le `ba azini
Ma nze ago ma eti vaa ku.

6

ONI ANDRI RI MA ALE GURUA RU

Ma agoni kini
Iga ma si
A`disiku aleni
Nyaka `ba emve vile `diyi ku
A`disiku anini kame azini
Foki bisi ku.

Eri ma ale ni ve mani ve
A`disiku ani ni
Nyaka a`disi
Oku `ba emveru `diyi ni a`diri le ku

Azini aleni auza nya

Azini augbe ebi mvu

Kile mundu oku yini mvu ri le ku

Kini

Ima dri ni nza masi nza

A`disiku ika kopo

Etiriko za be ri ma ti zi

Eri fe ma eca azoru,

Kaniku ika e`yo olu,

Saa ini ndra oazu

`Ba emve ma angua risi

Geri yini odrukudru azini

Etiriko azini okuku azini ori

Pie nyazu ri ma dria

Ma ale ni e`do `l oja

Dika ma afa ma alia `diyi

Otu amve geri ma tilia si

Eri ota eti ce kokoru,

Kini

Ma ka ndra mu sukulua ra

Ma ndra e`yo oni

Geri `bani atuluku

`Ba emve yini nyaka a`dizu `diyi ayuzu ra

Ma a`l ra

Again agata ku!

Ani ni nyaka a`dizu kile

Oku emve `diyi ni

A`dirile ku.

Ma econi sitovu ayu ku

Ani ni vini

Eri `l zu ku indi,

Tini ka ari ci

Ma di eri zi ngoni ngoni?

Afa nderi ni noo

Kile kami agori ni noo ri le,

Eri ma dri ori fe tu!

`Ba yi `yo kini

Pale alu afa nde afi ndra kpua

Dika acini dipi ri ve ndra

Ndri kayi!

Angu sigiri

Ma asi driasi!

Mi ma dri lu o`du dria si oa

Maka le inicici

Azini afa dria mini eloleri

Ni eca biza;

Mi ma onyofi yi eca

Kile oku enyata be ri vile ri le

Eri ewaru sigiri eduzu.

Mi te kpere

Oli ni liria

Saa dria mini mi arizu eri eduzu ria

Oli `dayi mu

Yi ma idri vu omuru

Aci elekitrisiti ru ri

Ni `ba v eve

`Ba yi `yo

Eri ovini ,

`Ba emve `diyi

Ti erini emba

Dika bi auata ovi ni ra

Azini `ba eri arujoa jo

Nzizaru aya ru ri ma alia.

E`yo osutaru `ba emve

Yini `diyi karakakarau

Yi ma ku ti be haa.

`Ba yi `yo kini

Auata ozoo niri

Ka ima opile `bi zi

Aci `ba ma mile azapi aza `dari

Azini aci oriori ru `dari

Onzu aya ma talasi

Azini yi angu nzila alia azini

Jo alia `diyi `yi

Dika aci ni ri ni di fi

Sitovu aci ayupi `diyi ma alia.

Mi ka eri elo

Eri nzu mi alia si

Eri vini mi asi ba li

Kile `bani otu li ri le,

Mi di pa so `daa, avuru,

Avu pa sopi oru ri!

Uri nde ma kayi

Sitovu aci ayupirisi,

Dika aleni eri ayuzu ku

A`disiku `ba pa soso ka

`Ba nyaka a`di ndo.

A`di a`di nga oku nyaka pa sozaru oru ni?

Dika sitovu niri

Ma mile yi karakara.

Ma nini ma

Ngo ma mile so `l ka

Eri di ani aci wi ndo

Yari ku.

Azini ma econi vini lu

`Ba ma so eri ma mile ngo `l ka

Ma wi ani aci sosa aluri

Ma alia ovuni aziniri ma alia ku ri ku.

Ma vini `ye urisi

Akazu andre auata ozoo niri ni

Uri uri ru `dari

Elozu ku.

E! Ma leni

Sitovu aci ayupi ri ayu ku,

Ma econi afa azini a`di kilili ru ku

`Ba ka fe ma dri

A`di sitovu auata ozoo niri vile ri si.

*

Sitovu `ba emve ni `diyi

Lu onyiru nyaka

`Ba emveni `diyi a`dizu:

Ti za aji kokoru

Ari kokoru `bani ndra oli le drio

Azini `bani `ba barafu alia mazu `diyi a`dizu!

Augbe alu

`Ba Ka di osi de `bo

Eca pi nzola nzola ru kile omvusi le

Ri osizu,

Auza `biko be `diyi avuzu

Yisi aikokoru.

Mi ega kini mi `da karatasi nzu!

Falako ni paa `diyi

Ma alia ari kuzani

Dika ika eri ci `dini

`yeni karu karu `dini ku,

Ajiniri kile nyaku le!

Sitovu `ba emveni `diyi lu

Kebeji avuzu

Azini afa

Vonovono yini omvele

Mugati ri edezu.

Yi lu onyiru ti za kopoa,

E`bi kopoa, odru dru kopoa,

Ori kopoa, kawu kopoa, kaiko kopoa

Kaiko `wara agoropiaru

Ajikokoru kile soro ma efi le

`Diyi emizu!

Yi lu onyiru `ba sikoko

`Diyi ma nyka edezu,

Anzi nyiri azini `ba okpokoko `diyi.

Eri majani kaniku kawa a`dizu!

`Ba ani sufuria

Azini pinga afa osizu `diyi ayu

Azini afajo eti be sende `diyi ayu,

A`disiku sitovu nde yi sender

Kile ari ma dri se ri le.

Otakua tibi ini a`dizu ri

Econ ri drinia ku,

Oni `bani oti

Emvu nde ma eti `bazu

`Bani ani ecozu

Anya inya ovazu ra ni yo.

*

Mi emu, ma adripi,

Mi efi ma andri vile joa!

Ite nga were jotilea `daa,

Ife ma ma e`da nga mini

Ma andri vile jo ri.

Ine nga,

Mi drilea leru `dari

Idiafe ni.

Ogua rua ilikili

Idiafe nde ma paa `dari

Ma ati vile ogua lele tu ri.

`Da ma drilia leru

Emvu `bani otile

Alu agyi ma dria `dayi

Ero yi

Azini kabadi yi.

`Du fura, za a`wi

Anyapa ndu ndu yini `diyi,

Kaiko, burusu,

E`bi, o`bokoa a`wi...

Ine nga angu oru jo karia,

Ine afa `bani o`yile `dayi ra?

`Ba emba `bani o`yile `dayi

Omve *cel* ni.

Kulukulu ombe be izuu

Mi dri ijiria `daa

Ga tre anyu oso si.

Walakaa tibi nyazu `da

Ma alia anyu i`di`di ni;

Dika `o`u aci milia `da ma alia

Onya a`wini.

Mi dri ijialeru `doyi

Oni anya `yizu `diyi:

Oni andri

Foroto azini fura be gugu `da pi

Eri vile mva

Ri pi alenia `da be

Yi `du `bani osa ola fura si

Azini ondu si ri

Ma dri aru ni.

Oni andri ri ma

Ale guru ru,

Eri oku azini ndu `dini ri `i

Isuni mva ima alia aluni ku

Dika eri vile mva ri

A`buni aluni ku.

Eri ofi were were

Kpere erini `l deria.

Mi ni kumuti

`Ba anya nya `ba

`Diyi ni `diyi

Okporu a`disi ya ri ra?

Okporu aga `ba a`bua

Nya`ba `diyi

Ma kumu ti ra!

Mi ni ega risi

Oni anya `l zu ri

Ma furan i mu ngoa?

Oni `di ma dria

`Ba vini kaiko azini

Burusu a`wi awa indi.

Oni nde ma amvi aziri,

Oni werea ru,

`Bani rua tri odu si alatararu azini ndrizaru

Kile zamva azi

`I otupi ngonde ongo *jok* niri tuzu ri le ri,

Eri oni anyu sizu ri `i.

Ma amvi ka

Anyu `bani osa le

Funyo siri si

Mani anya `bani osale

Ondu siri `I ria

Mi ongo oni `diyi ni ngoleri eri

Mi vini ongo oriefi

`Diyi ni ngoleri eri

`Da agape dria ra ri eri ongo aluzaru `ba iri

Lawino pini ngo `I ma amvi be ri eri.

Ee geri ma amvi ma ava ni ma fuzu ri

Azini geri mani ongo

Amani ngo anya `iria ma andri vile

Joari ma ava tazu ri!

Mi dri ijia

Oni anya `izuri ma drilia leri

Mi parifesi ndre.

Ika ma tia e`yo zi

Ija ma ini dria

Ma eco yi ma wura ece mini

Teke teke

Ani yi ma ru ra

Yi ma bi pie

Yi ma efi azini `biko pie.

`Ba ayuni *oywelo* azini *lucoro* azini *kituba*

Eja ru ku,

Yi ve kile karatasi le

Yi kile payipayi le

Yi ma aci ambizaru

Kile ebinyanya ma aci le.

Labwori eri onyiru

Ka `wi teketeke.

Te ka nga kiri oa ibiru

Acika erini ofu ri eri

Kile ajule!

Eri onyiru

Agupi yi odrozu jokonia
Agupu ri `ba atuluku tia inyia
Mile supi emvu ma alia `dale `diyi!
Odure lepi e`yo eripi ku
`Ba azi `diyi ni ongo ngo ria

Odure, mi efu
Jokoniarisi amve.
Aci atulukuari
Ni nga mi anza ve ra!

Opok eri ewakokoru
Asizaru ogarasi;
Yaa ni ve e`yere
Eri ve kile odu le;
Poi ma orodri acini yo,
Eri oni ni;
Eri lu onyiru
Lote ru
`ba deza yini.

*

Mi dri adaria re `daa
Atuluku nyaka a`dizu ri `i

`Ba ga Pari nyaka a`dizu
Ma andri vile joa ri
Nyakua.
Ma andri ma adri vile okuri
Vileri eri lango yi vile rile,
Odri `bani omi na
`Bani si kile zamva zopi o`diri ma ba
Gapi tre lesu si
Pa osopi tualu
Kile amvipika na yi lepi saaru `diyi le ri `i.

Anini atuluku
Juru yini `diyi ayusi ku,
Ma andri emba ndra ma
Nyaka a`dizu atuluku
Acoli yini `diyi ma dria
Mani ndra muzu
Ma andri ma dri vu omuru risi
Ma a`di ndra nyaka
Atuluku Lango yi vile `diyi ma dria.

*

Ma andri vile joa
Saania yi yo:
Ama erece ayu walakaa
Tibi nyazu `diyi pie
`Ba emve yi vile saania `diyi

E`da ndrizaru

Te mi ka anya enya `ba drinia

Mi ka tini aku ani saa were-

Ondi ni saania nderi su kayi

Coti enya `da ma eti ni eca yiru

Enya nde ma ada ni ambi ndruru.

Inyasa erecea alia ri

Ni ima aci mo

Ecani vini yiru

Etia `dale ku;

Dika walakaa tibi nyazu `da

Ni tibi nde ma ta mba aci ru

Dika za ni awi aci be gbo gbo;

Mi agoni ka di emvi

Engazu doria risi

Kaniku aci ezuuru ma alia

Ife erini i`di aci aci ri

Irecea ma alia.

Dika aka enga amvua

Ori eti ofuria kaniku ori okuria

Etu drizaru ri ma alia,

Ma ka eca akua `bo

Mi mafe mani yi

Erecea amboru ni ma alia,

Yi gilasi ma alia ri

Ma orodri yo.

Ca ni re ku.

*

Ma andri vile joa

Ama nyaka nya orizaru nyakua

Ovuni pati sia

Kile oyoa yile ku;

Karile yi ori

Pa be alaza ru

Dika zamvaa ni ri kilili

Pa alu dria

Ata ma alu ri nilu ri ogua dria ni.

Ama dria ori gombere dria

Kaniku pari dria

Vaa nyakua.

Eli ma andri vile joa `diyi

Ma azi nyaka okuzu

Kaniku za olizu

De nga `ba a`di eri ku:

Te ovuni anya enya olizu ku.

Ama ama dri oji teketeke

Ama di e`do enya nderi

Oti kala dria ndo.

Mi inya ale va guru

Mi eri du tibii alia `dale

Mi eri nya ndo.

Dika mi mi dri ada ri ayu `i

Mi ka tro ovu drileji be ti:

`Di adriza onyiru ni.

Pe lu `ba dri onzi ru `diyi

Yima dri ejiri ayu

Anyanya ti zu ni.

Ma ni ni

Nyaka a`dizu

Oku emve `diyi le ku;

Ma nyani vini

`Ba emve ma nyaka avasi ku;

Azini geri yini nyaka nyazu ri `i-

Ma di ni ngoni ngoni?

Dika ma te ni a`di afa `yezu?

`Ba emve yi vile atuluku `diyi

Nyaka `ba emve yini `diyi a`dizu.

Ovuni onyiru

Nyaka acolli yini

`Diyi a`dizu ku

Azini ma `ye yi si orisi.

Ocol kini

Nyaka `ba ini yini `diyi

Vuti vuti ru,

Afa vuti vuti ru yi ma alia ri

eri a`dini?

Kini

Nyaka `ba ini yi vile `diyi ondiru;

Eri `yo ri ma efi kini,

Oku azini `ba ini ru ondiru

azini azavu runi yi

Nyaka azavu `di a`dini

Azini yi nyaka nde `ba

Afajo ondiru `diyi ma alia.

Eri kiri asisi

Kini ma ma nya augbe ibi

Nguza, nzola nzola, yelo `da.

Kini eri onyiru ma dri!

Kini

Afa azini augbe ma alia ci

Onyiru `ba ma falako ni

Te ma fala yi okporu,

Ma eco ongo tu ini ra ra

Mi eri nga ongo nde

`Bani ndra ngo ma dria ri:

Zamva ndrizaru ri

Ni ongo tu ini ra
Alyeker ni mani o`du ogasi.
Ma te geriko tia
Eri ga emuko ma vu si
Zamva onyiruri
Ni ongo tu ini be ra.

Afa onyiru augbe ma alia ri eri a`dini?

`Ba econi eri isu

Nyaka azi `diyi ma alia ku?

Ma agoni,

Ma ononi

Mini nyaka

`Ba emveni `dyi nyale risi ku.

Ka mi tis i ra

Mi mu nyaza ni be drile!

Ama eco tie ci

Ovuzu driwala be

Afa `ba alu alu ni le nya ri nya zu `l ra?

7

Saa Azini `Bani `Ba Agbari Mva Endruzu Ni Yo

Ma agoni ni `ye ombasi

A`disiku, kini,

Ma econi saa ta mba ku

Dika anini

Eli lazu ku;

Eri ma zi kini

O`du yi

Eli alu ri ma alia si ya,

Azini yumala yi

Mba su ri ma alia si ya,

Te ma econi omviku:

Mba ma kalafe

Yumala oromi ma alia `diyi si yari

Ma econi lu ku!

Ma di lu ngoni ru?

Ocol eji saa azini

Amboru akua

Eri aci tok-tok-tok-tok

Azini eri olangi co.

Eri pani opi raka

Eri di dri ko ndo!

Te ma eloni nga eri ku

Ma `ye eri opizu orisi!

Ma nga osu a`du afani

O`duko alenia ri fen i ya risi!

Azini a`di ni fe eri ni acizu ni ya ri!

Saa nderi ma andretia

Afa osiza yi ci

Azini eri ma elofi alu ambori

Ni di kelekele ya eleleru.

Eri mu `dile `dale

Kile edolo efi

Oli akuku ru ri ma alia rile.

Ma nini mani

Saa lu si ku

A`dusiku ma econi

Kalafe `bani osi drinia `diyi la ku.

Ma si ria saa eri afa

`Bani oazu ani afusi ri

Eri ndrizaru nezaru

Dika omu ka emu

Eri yi dri ayiko fe tu!

Geri ocol ni saa ca

Si yari luzu `diyi ndu.

O`bitisi

Etu ni ovuria aluzaru yuzu `dia `di

Eri `yo

“Saa ca aro!”

Auata ka cere `be

Pale okorisi

Eri `yo

“Saa ca towi”

Ini ma agadua leru

Olewu yini yi oturia

`dia `di

Ocol ni `yo

“Saa ca mudri drini alu!”

Etu ni `dezu `bo ri ma vutia

“Saa aziri”.

Ma dri ni aba teketeke,

Afa dria yi e`da julualaru

Kile ma enga ma oja

Piri piri piri

Azini ma drini `l ici ici ri le.

*

Ma agoni ka asisi

Saa `yeke

Ini cai o`biti siri mvuzu ri ma dria

Saa `yeke ini kawa mvuzu

Azini saa `yeke

Familia ni e`da `duzu-

Saa azia nyazu, cai mvuzu,

Azini enya ondresi ri nyazu ri ma dria-

Ma nga okorisi etu ne,

Le auata ma `be cere ra

Ma oruzu

Amavile enyatia

`Ba azini ka mu

Aci izuu ni ma alia,

Dori ka ovu ci

Kaniku oya ni

`Ba yi enga drio drio,

`Bundusi iriti etu ni efuria leru ri

Ni ovuria wari `dia`di

Dika etu ni `de ria leru

Leleo ni waria `bo

Kile mengu nipi wiri aji aji

Lepi e`depi nyaku dria e`deri le `dia.

`Ba azi acipi iniayi ni yo

Pe lu olewu yi ma rua tripi ofutasi

Ongotu pi pilili ru

Acipi odrukudru

Azini olotoko drazabe `diyi:

Kaniku oguo `ba oderu

`Ba azi yi ma

Ezopi yi nda`ba,

Acipi orikokoru nyaga

Ngulua awa`ba aku eselesi

`Diyi ma eselesi `diyi;

Yi ini ale asi

Yi ma agate mgbo `diyi si

Yi amuruo yini `diyi ngu omvusi

Andrali kpaci ri ma tala si!

Etu ka etu oru `bo

Eri ma si ndri ndri enyata ru

`Diyi ni agupi amvu `ya`ba

Azini oku amvu oku`ba kaniku nyaka oku`ba `diyi

Ma nguku ondiria azoazo `dia

`Di di saa

`Bani yi mvuza jizu

`Ba azi ngapi `diyi dri ri.

`Ba nyaka ji amvua `dale

Agupi ka ande `bo.

Yi au ma falako oci

Dika yi kaiko azini burusu nya angiri

Yi vini anya enya nya nguru

Kile ewa ma ze le

Yi ni mviria akua

Yi amvu ku yima vutia walaru
Azini yi onyukunyu yi ku
Aco coria nyaka ma joloko ace`ba
`Diyi ma dria
Azini azakoza `bani `bele asea `diyi ma dria.

Etu ka di `de `bo
Etu ma si ka `l omvi `bo'
Agupi azini anzi ode
Yi mu yima emgbilia yi andri
Yi ombayia yi o`ba
Kaniku e`bi `be
A`bule alia.
`Ba azini `diyi saania yi ede
Patisi
Kaniku yi baka cat i yini
Kaniku acalaka oca
Aujoru
Yi ero yi ma dri ede
Kaniku oce lo kulukulu yi ma rua

Mi turulua
`Ba ti ocepi `diyi niri eri
Yini ti yi edroria akua.
Turulua ma ongo yi di yi eci
Monioata yi ma `duta pie

Ti alu alu ma e`l ni ti `l vile ri ma `duta eri

Azini eri ma rue cu.

`Ba azini ecu `ba aziri vile

Monio ri ma ru ku

Ka tro ovu monio eri ma adripi vile ri `l ti

Anzi nyria

Ndri oce`ba `diyi

Yi oja aci amveri eduzu

*

Ayia drilebaru

Zamva onyiru ri ma andriruri

Ni ri `l vile jo`bileko etia,

Eri ima nguku oja

Acivualeru

Eri l pa eju ezuu

Eri di ri `l ngulupi ecu.

Te mi ma zii

Ka ovu adriza be onzi

Ka ola agupi yi pie badabada

Agupi yini olazu erisi asetala indi,

Mi ka ovu azoru

Eri le mi ma mu yi ekoria mi `i

`Ba ongo ngopi lekembe si

`Diyi nga mini ongo ngo:

*Zamva ndripi turi ma andri
Ni dra gerikoa erini muria yia
Kile eri ma zamva yo le
Eri ma zii ma adriza onzi
Le di `ba ma `ye a`di afa ni ya?
Zamva nde ma andri ni
Dra oni tia anya `l ria
Ase talaa eja owuria!*

Ongo tuza orak niria

Zamva onyiru

Andrini ovuzu mile kokoru ri

Eri ongo tu okposi

Eri etu ndre cici

Eri dri atri akua

De etu `de nga ku.

Zamva onyiru ri

Eri `ima andri ni tru

Muzu rizu aci tia

O`duko oluzu `l ma

Anzi yi dri

*

Ma agoni kini

Ma orodriyo

A`disiku ni ma sawa eza tu.

Eri awa ma be

A`disikuni kini

Ma `yeni e`yo yi saa dria ku

Kini saa ini ezaza ru yo.

Eri `yo mani kini

Saa eri silingi ni

Ocol leni o`yo

Ma be ku,

O`bani aparaka

`ba azini be ku

Kini

Ima saa

Rizu acitia ondresi yo.

Ma agoni ka

Buku o`diru ni la

Kaniku ka ri kome dria,

Ima andreti a`buzu

Gazeti si ci

Eri di e`da kile

Avu le

Avu a`dule

Nyadria rile

Eri ovu ciri

Eri ma tini

E`do ma ma.

Mva ka owu ni
Kaniku ka okele ga
Ocol ni angu epi kile robi le
Eri afa yi o`be
Mva nderi vu;
Kini I leni
Yikiyi ku,
Kini anzi nyiri ma awu
Azini okele ni `l dri eza eza!
`Diri ovuni o`yota
Olewu ni ku ya?
Ongo ngori alu aga
Anzi nyiri ma awu ra ni ni?

Aku `bani
Anzi nyiri ma awu
Eri zu ku,
`Bani ongo alia were were
`Diyi ma mile omvizu dika dika ku,
`Bani awu wuza
Azini atotoa adripi yima eselea
Azini agata gaza inzoru
`Diyi erizu ku ri!
Aku `bani
Anzi nyiri ma azakoza
`l erepi kere rii dri `bani wee `bo

Ri ma dria

Azini abapi ero ma ageia kuru ri,

Pari otakua azini walakaa

Yini ovuzu

Yi ma paria `yeke

A`disiku `ba azini azaza ru

Yi andipini ni ovuzu yo ri `i.

Dri ondiru

Lepi asi driasi yi ma andri dri ayiko fepi

Dika okelea andipi `diyi,

A`di `i

Pelu olewu ni

Le oa aku

`Ba `wara yini

Oazu alaru ozoo vutia,

A`disiku anzinyiri

Rua be oritaku ru `diyi

Kazu e`dezu yima agatia

Ongotuza azini avita

Ozoo alia ri ma vutia ku ni ku?

Pari ori a`biniri owizu ri ma alia

`Ba lu ori owi anzi yini osi risi!

Ongo tuza *agodo* niria

Oku ombupi

Azini ongo tupi afusi ri,

Eri ayia anzi tre niri `l,

`Da ayia drileba ru ri `l;

Eri ongo tu

Eri vini ima ngulupi ma indrilendri ne.

*

Saa eca curu`do

Ma agoni ma opi ru

Eca ma agoni ma agupi ru

Ma agoni ni onzu pari alua risi

Azini ria

Kile agupiamvaa gaa ri le,

Eri `l ari e`yosi inzita su kokoru.

Omu ka di eca `dini

Ma agoni ma mile ni bi,

Fe ni mini efi joa ku,

Zitaa ru ri paria

Eri `yo

“Mile ma ma `ye mini a`di afa ni ya?”

*

Ma nini mani

Saa `ba emve vile ri ma

Ta mbazu ku.

Ma andri emba ndra

Mani geri Acholi yini e`yo `yezu `diyi

Le `ba azini ma otre ani ma dria ku

A`disiku ma ni

A`bi `baa ma vile `diyi ni `diyi ra!

Mva ka owu

Le ma endru lesu

Engazu ba tia.

Saa azini `bani `ba agbari

Mva endruzu ni yo.

Mva ka owu owu

Eco ovu azoru ra;

Aro oko mva ni ri

Eri ban i

Mi ma fe erini lesu

Eri nga ovu ciri ra,

Dika ka ovu azoru

`ba ma fe ma ba dro ndrusi

`Bani muria `ba aro fepi ri

Omveria engazu

Ewa dria.

Anzi nyiri ama vile akua `diyi

Koni o`du saa `bani `ba agbari ni ma alia ku

O`du ka esi

Yi ma milia `bo

Yi lu ko,

O`du ka yi ma mile ku `bo

Yi enga o`dua risi.

Mva ka ovu ondiru

`Ba ma oji eri,

Mi ndreni etu raka ku!

Yi ka ovu joa yo

Mi econi mva nderi oji ku

Saa ka tro ca

Eri ojizu `bot i!

Mi eri nga

Ma agoni,

Ondua Acoli yinirisi

`Ba awani saa ma ale azaza ru

Sekendi si azini minitisi `dini ku

Saa rani ewa emvu ma alia

`Bani See kpere erini `l deria rile `dini ku

Ijini `l anya ma enyasa

Anzi ode abiri ni fu kai

Engapi doria `diyi ni

Agei ce kuru ri le ku;

De ni `l ku

Kile tibi ini walakaa alia ri le

`Ba otre karileo ovuoru ri ma dria

`Ba zamva ovuoru ri asa gbai gbai

`Ba oku ovuo ru ri co co,

`Ba ogu agupi ovuoru risi ogu ogu

Ovuni yini saa ezale risi ku

Te yini lu afa ezazu eza

Yini afa azini ofuzu ku risi.

Liki ka angu eza

Aku eselea `dini

Oku yi acalaka yini `diyi `du

Mu zu nyaka aizu

Enyati yi ma jo ejelea ri vu

`Ba `bani nile ku `diyi nga ola yisi!

Yi nga emi okupi yi o`du ra

Emi di nga ani `yo ngoni?

*

Ocol ni ma gu

A`disiku, kini,

Ani ni mba yi ma ru ku

Kini anini mba yi eli alu

Ma alia si ya ri ku

Azini sabatu yi

Mba aluri ma alia si yari ku.

Sabatu eri o`du

`Ba kirisitiani ru `diyi ni

Purukati azini katolika

Yini otrezu

Yima dri ni gazu ani gar i

Acoli `bani ndra

O`du azini alu agbari

Adro ni `dini ku,

Drileonzi ka `l `ye

Aku alia

`Ba enyati `da ma alia `diyi

Yi oku tualu ori owizu

Yi ma a`bipi yi dri

Ozoo ka

Ga `diko si

Auata ozoo niri ni omuta ede

`Ba ndri so ajusi

Roko dria

Azini mbaza yi zita yini ri

Idri adro vu.

*

Ama dria ni mbara-

Eri efu,

Eri etu ondoloa dria

Eri vini `de vaa;

Eri angu `l inisi

Anzi ode le mba emve tu,
Olewu ngu eri onzi,
Dika obawu yi agbo
Mba ka yi ma
Mile `yi.

Saa vusi saa vusi oku alu alu
Ni mba ndre,
Zamva ode ni ka
Mba ndre
Pale okorisi
`Da ecetaru kini
Amvu eri di ngonde
Ori ri zu,
Agu amvu `yapi ri ka di emu
Jurua iri ori idriru ri be alia `diyi be
E`bu onyiru okporu ri be dria
Nyaku onyiru loliru ri ni
Di pi idri o`diru ri be.

Mini mi nguku ojazu
Mi agoni vu ri eri
E`yo a`bi ni galesi ri,
Te mva mi dria ri
Ka nga ovu si kokoru,
Mi ka mba ndre

Mi mi nguku oja

Mi agoni vu ra.

Mi ka ava amboru

`Dari atriku

Mi vile mva ri ni

Eca azoru azini oyizaru

Eri ma kumuti ni eca

Akazaru kile i`dile,

Eri ma ale ni mbar ii

Dika nziza eri ma ale

Azoru ri vile ri

Ni eri ni oga pa so ko si.

Ma ni ni

Mba yima ru ku

A`disiku Acoli feni ru

Mba yi dri ku.

Saa *ager* niri si si

`Ba anya fa,

Ozoo ni `yeria e`deria `dia

Azini `ba yini anya faria

Yi irifura enga oru.

Ozoo ka di emvi `bo

Ama `yo kini
Ozoo e`de di `bo
`Ba saa `diri omve
Poto-kot ni
Any a efi ni di enga.

Saa azini si ozoo ni emu drioru
Saa azini si eri ego vile.
Any a ka e`do fu `ba `bo
Azini saa
Any a lozuri ka eca inyia
Ero dria yi eca mgbolo ru:

Abiri ni di e`do
`Ba yi ma ale nya,
`Ba saa `diri omve *odunge* ni,
A`disiku abiri aciru ri ni
`Ba yi ve alia leru
Dika `ba yi di ani
Tibi ini mvu
Abiri `dari ma
Aci anyuzu.

Any a ka di e`do
Waa `bani eri
Lozu ru `bo,

Oku azi `diyi zi,
`Di ovuni amvu ma ngulupi vile ri `I ku?
Yi yi vile ili anya lozu ri `du
Evua gaa ni be,
Yi anya dri aluri li `doa
Aziniri `daa,
`Ba azi ni ka gu,
Yi zi,
`Ba ma ni eri vile amvu ezazu ri a`di `i?
Ani `ba saa `bani
Nyaka okuzu ri
Omve *abalo-pa-nga*? Ni.

Acoli ni
Ayi ni
Azini eli ni.
Ayi ma efi kini
Azi ngaza okporu amvu alia ri
Ori rizu, ori eti ofuzu azini ori okuzu.
`Di ece kini `ba enga oru
Angu tra,
Efini kini oritaku
Azini andreli kusu ri.
Anzi ti oce pi `diyi leni eri ku.
`Ba ovuoru `diyi leni eri ku.

Eli ma efi kini ayiko nyaza ni,
Efini ongo tuza ni,
Efini dori `beza
Evereko nga vepi o`diria ri `i.

Mi ongo tuza *otole* ru ri ma ari eri
Awu ongo pie,
Mi ejeleko azini turulua eri
Azini ongo tule mba emvesi `diyi eri
Ongaria oli alia.

Anzi ode ongulumu were were ma alia `diyi
Mu dori *apet* niria
Yi ma ngulupi si.
`Ba dori ma onduouru `diyi oa yi si
Nyamukoa
Eba ma za e`wiria
Kaniku odru za ni.

`Ba azi `diyi mu pajule-a
Anyapa nda oku jezu,
Mi amvi azi ka ovu yo yaani
Le mi ma `di ewa.
Mi si niri ozi
Oku jezu,
Mi di mi mvi ma ru `da

Ocan `l, a`disiku mi alio ni!

Eli ma efi oku aziza ni

Azini ezoanzi yini onzuzu agupia ri `i

Efini ongo tuza *moko* ni

Ezoanzi azini agupianzi yini

Yi ekpazu tualu ri `i!

*

Ma agoni kini,

Ma dri diri diri ru azini mgbolo ru

A`disiku, kini,

Ma econi saa

Anzi yini ndra osizu ri lu ku.

Ani ra kini Okang

Ma mvi odredrika ru ri

Osi ndra wangi

Eli ni e`dozu ri ma alia

Azini ma zii werearu ri

Osi ayi ma agadua.

Okang osi ndra

Abiri `bani omvele

Abango-wang-dako ri ma agadua.

`Ba yi adri `yo kini

Ini azini ndra alu

Abiri fu agupi azini kayi

Enga ra

Amvi `i` vile okuri ma mile yi

Amazu kani eri o`dua yaani

`I di ani emvu `bani nyaka a`dizu

`Diyi m ale andri beni.

`Ba osi Atoo ni

Ngulua ndra `ba ezapi ri ni

Aku kuzu `bo ri ma vutia.

Azo nderi isu ndra de

`Ba karakarau ma asi onzi

Awata azini a`ya ga

Oku yima eselea tretre

Ani `ba karakara ja ndra dri ra.

Ma avi ma ngulupi ma ati ni indi

`Da di bele afa fepi `bani

Zamva gaaru `dari ma ru `dazu Atoo `I ri.

*

`Ba `ba ma eli ama

`Bani eri ndrezu milesi risi

Zamva zopi `bo ri

`Ba eri ma ba ni efuzu `bori si;

Karilau ma o`duko ni `I zi

Dika `biko ni enga

Eri ma andretia

Azini eri ma bamvua.

Zamva ka mba ndre `bo,
Mba de `da `bo
Erini mva tizu na `bo ri ma vutia
Eri e`do odi
Mbeleru eri eca
Edra ni.
`Ba di ani eri inzi inzi.

`Ba `ba ma eli ama
E`yo erini `yele `diyi si
`Da bi vini `l eri a`dini yari si
Azini eri `ba
Ngoleni yarisi.

Mi eco ovu agupi
Omgbo be ni ra,
Mi dri`bi eco e`do
Fu `bar a
Mi dri`bi eco `l si
Azini mi si eco lu dria dria eli dri ra,
Te ika ovu oku kokoru
Mi afa toko ni.

*

Ocol ni mani
E`yo mani eco vaa ku `diyi olu,

Eri e`yo nze agupi azini
Ru be Yesu `l ri ma dria.
Eri `yo kini
`Ba osi ndra agu nde drio
`Ba emve ma angua `dale.

Kini
Yesu ni ndra osizu ri si
`Ba emve
E`do di eli la:
Engazu alu, eca mudri
Eca turu alu
Ca alifu alu
Eca di curu`do
Alifu alu
Turu oromi
Drini kali azia dri azia.

Ma agoni kini
Agu `di ni ndra nga osizu ku ri si
`Ba emve ri eli la
Vile `dale ru
E`dozu kalafe angiri ndeni risi
Ecadi alifu
`Da ma vutia turu
Ca mudri,

Ka di mu eca alu `bo

`Ba osi di Yesu ni.

Ma econi e`yo `diyi ma azi aluni vaa ku

Ma econi e`yo `diyi vaa dria ku!

8

MA ANIAKO BE E`YO BARI BUKU ALATARARURI MA ALIA RISI

Ma agoni

Ni ma ndre afa toko ru,

Kini

Ma kafiri tokoa ri`l,

Ma ni ni

E`yo adro ni `diyi ku

Kini ma aniako be tretre

E`yo bari

Buku alatararu ri ma alia `diyi si.

Dika kini maru

Kirisitiani vile ri yo.

Ocol leni ma ku

A`disiku ,kini,

Orindi onzi ma dria ci

Azini ale ma

Acizu ojoa risi tu

Kile ma andri le!

Kini

`I ma dri ni nza masi nza nza

A`disiku `b aka

Orindi onzi ma dria `diyi enga `bo

Eri ma `be vaa

Kile ma edia be le

Ocol ni ma gu

A`disiku anini musalaba sisi kililiku

Ru Ata nisi

Azini mva ni si

Azini orindi alatararuri nisi

Azini ma vani

Ezata ogaza ma e`yo ku

Dika ma vini `ye

Padre andreti be duza,

Ale be ambo ru

`Ba dria ni kumuti osizu

Drilenia yini izita iziria risi

Urisi indi.

*

Aga ndra fiko

Katikisimu purukati yiniria si,

A`disiku aleni ndra eca
Zamva azi aza kopi akua ri ru ku,
Ale ni ndra eca ati`boru
Oku mani ecozu agupi aluri
Alezu eri be ra ri dri ku.

Ka ka dri ezoanzi nyiri
Yini cile ru jezu ri!
Mi nguku ni nyo
Yi koria
Oku olu`ba yini
`Diyi dri,
Inyiriko mi dria ri
Ni eca kongolokoru
Dika eri e`do awu
Anya `iza azini anyu siza si.
Emi yi vile amvu azi e`busi `diyi nga,
Eja si,
Emi ase li jo dri tizu
Azini aci eduzu,
Emi yi vile jo ale nzo
Ti woroto si azini nyaku ini si
Azini yi vile nyaka amvua `diyi oku.

Yini nyaka nyaria
Yi emi ti dro mu avita avi

Avita bawu dria ri avi

Mengu etia!

Ezoanzi yi

Maku zo `baa sea `diyi tra

Yi yi nya awatra ru

Kile liki `de ni le,

Yi dria oyizaru

Yi dria e`da kile

Ti arika su pi `diyi le!

Mi azi nga kile

Zamva nzupi agupia o`dinile!

Oku olu`ba azini atalo

Purukati ru `diyi ni `diyi

Oku suruti ayikoru ni.

Yi ri pa be

Ejuzaru la

Yi yima rua emi a`iosi

E`yo ci yini nile ri

Anzi tizu tre tre.

*

`Ba bi ndra ma amvi

Ma drilia ri ma ru Erina `I,

Eri ndra purukati ni

Teci dri angiri

Lu ru `dari je zu

Dika eri vile nyoro opilea `diyi

Sini di curu`do eri dika ku!

Sabatu azini alu

Abi eri ma vuti

Kanisa purukati vile ria `dale:

Agupi alu amboru

So pa o`bi yi ma drilia.

Enga ima dri oru,

Ma amvi kini ri

`Da tusu co `bay i ma dria.

Agu nderi vu rusali ndra yo,

Su bongo izuu iniru

Azini baka `bara emveru

Bi ima dria sosaa dizaru ni:

Afa azi nyirinyiria be alia.

Agu nde ma ru ndra eliya `i

Dika ri `bay i omve

Emu `baa da ma

Za nyazu!

O`ba afa were were `dayi

`Ba yi ma dria

Nya yi ra!

`Du vini kopo

`Yo kini

Kopo nde ma alia

`Ba ada ma ari ni

Dika fe eri

`Ba yi dri

Mvuzu!

Ma apa kanisaa risi amve,

Ma eca azoru!

E! purukati yi `ba nya indi!

Yi woro olewu yi,

Yi avu onze engazu `bilea

Ondreta ru!

*

Paale alu ma fi ndra

Katolika yi vile embata

Ondresi ria ra

Te ma awini oa saa ezuu ku

Ma apa ra,

Ma apa otreta efikokoru

`Bani otre ondre vusi

Kile kasuku yi le

Kile gaaga le risi

Maria oku alari

Ayia adro niri

Mi izi amasi

`Ba afa eza`ba `diyi

Garasia ga mi asia tre

Ma van i afa

Yini otrezu `diyi ku,

Yi otre badakaru

Yi otre `a azaza le.

Padre ni e`yo azi

Mini eco vaa ku ni be otre,

Si kile asini vini alu

`Ba `l eri `ba `diyi `di

E`yo `ini o`yo le `diyi va ya kani yo yari si

Gaa raka ni ku ni le

Yi e`yo nze ti azini atandu ru nisi

Atalo kirisitiani ru ori owi `ba `diyi,

Dika suari ni emve `diyi be

Yi ega kini ezoanzi yi e`yo yini

`Yole `diyi vaa ra `dini

Yi eca awokosi

Ezoanzi nde ka gu.

Ini alu

Mba mve di hwilili

Ari ongo `bani `ba ekpazu tualu ri

Tuzu `diyi ri wu

Bidiisi biriliru,

Imbapi ati de furufuru
Eri ma mile ka ndri kile
Nyanya mazale
Ama ega kini ri `da e`yo
Emba orindi alar i ma dria.

Ri e`yo azini etre ama vu `dole
Ari vini tre vile vunia `dale
Awokosi azini ombasi
Kile aria *okwik* ru `diyi ni
Yuku odro yi ma jorovua
Risi ri le

Ri otre awokosi
Kile ri a`data o`da le,
Ama omvi vini e`yo alu `dayi ma vuti
Amani treria erivu vile
`Dale kile `bani `ba azini
Ma andri ni `dazu risi rile!

Ama omvi e`yo orodrikokoru
`Dayi ma vuti
Kile aria yeloa
Ayize alia `diyi le.

Imbapi `da ndra Acoliou ni

Te ri ti alu ri nze

Padre emve `diyi ni nzeri le

Eri ma omvu ase ndra ci

Dika ri

E`yo `ini `yo `diyi

Ofu pkposi

Eri ma omvu asepi ci ri ma talasi.

O`duko niri ri eku kile

Ari `bani ose doko doko ri le.

Imbapi nderi ma ru ndra

Bicenycio Lagucu `i.

Ati ndra furu furu

Ri ci cinyaa, andru kokoru.

Ari ongo ru ekpazu tualu ri

Tuzu ri

Ri wu `dopi `dapi

Dika ongo ni `diyi ri enga

Oli alesi.

Lesu

Ama ba wapi `bo `diyi ma alia `diyi ri ova,

Ondi e`do di ci

Ama andretia nzu nzu,

Mi e`yo ega ayiko nyaza

Ezoanzi yini

Ongo tuzu yima onyia ma drilia ri ma dria,

Mi vini ti ja imbapi ni ne

Agboria efikokoru

Kile oyoa yelo rile.

Pari ongo tuzu ria

E`do di ongo ma vile ri ngo,

Ari eri eri kau kau

Agaria oli alesì

Kile acika pereperea

Engapi mbazao ma koko alia ri le:

O Lawino!

Mi emu ma ma ndre mi

Langa –moi ma zii

Nga ezopi o`diru ri

Oku odearu ri mi emvi akua!

O Lawino!

Opi ezoanzi yini ri

Ma ezo la mi emu

Ma ma `du ani

Monio zii ni be ni

Mi emu ma ma elo mi ani.

Imbapi ri kiri `l vile

`Yoza efi kokoru diyi ma ari co ama bilea

Omvu erini asepi ciri ma talasi;

Ri di ati drile drile.

Oburusa kuzaru azini emveru

Oku `l eri ma tia

Kile edia

Enga eri `be vaa ni le.

Mi ezi amasi

`Ba afa eza `ba `diyi

Girasiya ga mi asia tre

Ka di e`yo efi girasiya `di tre `dini

(e`yo ni `da ma efi kani ngoni ya)

Tusu ni egbi eri ma tia

Azini kafuto ni nga

Kile onyale engazu eri ma tia,

Tusu nyiri ayipi nguza `dayi

O`de ama andretia

Kile onyukunyu nziza `dupi

Engazu ze o`diri ma dria ri le!

Ka ndra ti `du `dini

Ewa maza `da ma aji ni

Emi gba kile biriki le,

Dika ka ti `du `dini

Eri ma tile ale ni ga tre ewa aci aci

Engapi eri ma alia risi ri

Eri ima nga ki o`duko be nguru vile.

Sati imbapi vile emveri ma ombe

Bi ini cici ondisi

Ondi ri eri su kpuru

Dika eri ma o`bolo yi dria yereyere ru

Kile monio ma andre le

Sanua eloni ndra eri ma dri

Alua niku,

Eri ma dri`bi e`da ndra kile

Ozoo le

Ezoo ru azini gilagila

Imbapi e`da di kile olewu le

Ri e`yo efikokoru

`Diyi oyu eti cekokoru

Omvule eti si,

Ama ri vini e`yo nde alu alua

`Dayi oyu eri vu vile `dale indi,

Ongo tuza mba emvesi ri ma ari

RI kiri noo ree `dani.

Ongo nde yi ma o`duko

Ri enga oli aliasi

Engazu `be ma kalaa `aadasi.

Ma agyipi yi ongo tule mba emvesi ri turia

Te ma `i

Ma nga mani ri ria agu onzivu be `di ma drilia,

Ri ria agu

Inyiriko be yengereke `di ma drilia,

Agu aji be nguzaru ri `i!

Ezoanzi yi ongo turia

Yi ma onyia yi ma drilia,

Yi ma opile oyaria

Ari ma awu vusi;

Te ma `i

Ma mani kiri rizaru kile enyasa maza

Okurunya paria rile;

Ma agyipi yi ayiko zuria

Yi ongo turia

Dika ongo efibe `diyi ngoria

Pari ongo tuzuria,

Yi ongo

Ma vileri ngo;

Agupianzi yi

E`yo aluzaru `diyi ndro

Ezoanzi yi ma bilea

Dika imbapi amavileri eri

Atizaru!

Awoko ti ma alia tre
Ri ma asi ve kile oji le
Asopa oru
Azini ezoanzi iri so pa oru indi,
Afu amve,
Afu jo ambizaru
Ale be oni ru
`Da ma alia ri si amve.
Anzu ongusi,
Ama apa agupi onzivu be `da vurisi te
Ama apa otreta `bani otre efikokoru
Kile kasuku le,
Kile aria yeloa
Ayize alia `diyi le
`Dayisi te.

Azo yi drile si
Ama etu angu atule ru ria
Ama aga trua trua pari ongo tuzuria.
Afi ama agyipi yi ma eselea
Azini atu ongo ama ma zoma azi yi ma eselea
Ango di ongo amani efi vale ra `diyi,
Ongo efibe azini orodriru `diyi,
Ongo ama ma dria `diyi:

Ata la
Mi oku lonyi
Ma ma eji oku
Akua beni,
O oku ma asi e`dupi
Ndrizaru ri
Oga mani o`du koko si.
Oku ma asi e`dupiri.
`Ba azini ka candi fe oku mani lele turi dri
Ma mindre ni nga ra ari ru;
Oku ma asi e`dupi ri
Oga mani o`du kokosi.
Ata la,
Aka drara,
Ma nga eca orindi onzi arioti ofepi ri ru,
Oku ma asi e`dupi ri
Oga mani o`du koko si.

Atu ongo okpo be

Ondi ra ama rua

Ama ngukua si,

Ondi `ba odeni

Engazu rua alaru ria ri.

*

`Ba ma ku `ba azapi aza ri

Ma mu drile ima dri icizu!

A`di oga nga oku drio

Ti yi dri imvi cizu ni?

`Ba saa `ba ode yini dri fuzu

`ba ode beri

Eza e`yo `ba azini ni

Vaa ku `diyi otreria,

`Ba eri eza ongo efikokoru

`Ba alu ni ni a`i ku `diyi ngoria.

Lesu mi ma baa ri ni

Anga azo azo.

Le te `ba ma elo mi ma ba ra,

Le mi ma onyi mi ma ba

Onyia mi vile ri ma

Agati anzukanzu ria

Suta ni mi osopi ndri ndri

Ri ma de ani `l beni.

Anzi ode `diyi ma dri

Yi pilo gasi

Yi pe dri atizu

Yi ma ezoo yi ma wua.

Te `ba emit i eci jo

Mgbolo ru ale be ambizaru ri ma alia

Kile kabilo le,

`Ba ezoanzi dria yi ma tie ci ci

Jo walaru aluni ma alia

Dika agupi anzi yi azini ri ma alia.

Karileanzi oderu

`Diyi la a`dule

Ndrundrulu ru, kile

Eli pililia le.

Azini aju

`Ba dori ogbi`ba `diyi ni `diyi,

Aju `bani asi `bazu drinia

Monio ode `diyi ni `diyi

Ori andreli ambizaru

Ini si ri si.

Te mi ndre!

A`di ni emu

Abe dri be kulu ri be ni ya?

Imbapini , kiri atizaru

Eri ma ngulupi ni vini emu

Ezoanzi ma pоторo `be si

Pari ongo tu akpakparu ri tuzu ria indi!

Fi anzi ode `diyi ma eselea

Te eze eri kalaa!

Tu ongo kalaa tia `daa

Ri ongo ngo kilili ru,

Ri Ima dri kulu emaa dri le ri

Oja `dole

`Dale

Ari ma awu vu si.

Drinza kokoru

Agu onzirikanya `da

`Yo oyokolo azini ma bilea

Dika bi ma ba

Ima dri agele yengereke

Dri woro falaru `dari nirisi

Dri nderini ma ba lizu kile

Eli orizaru si cipikuni li eri ni le.

Awi tusu mile nia.

Kini

I nga ma dro

Imbata ondresiria risi ra,

Dika aka ovu azaza ru,

Angani afa azi aluni esu

Okporoa ima torozi ma mufuku

Ma alia ri ma alia aluni ku.

Mi elo ma ku

Mbazao inyiriko be yengereke ri!

A`di asi mi ma

Otreta azaza

Ondrevusi `diyi si ni?

Iku ma di ja

Agu oya be ri

`Ba mini eco je

Mini ani mi dra `di awazu ri eri a`di`i!

*

Imba`ba `dayi dria

Alurile

Yi ma mile ci

Ezoanzi ma ba egapi de`bo `diyi si tu;

Ata paderea

`Bani le ma

`Du oku ku `diyi

Candi nya e`yo rua ni si,

Ata yi ma azi alebe ambo

Ecopi yi ma

Bamvu ndrepi ku `diyi

Yi etumu onyiru

Yi ka zamva azini ma

Ba elo ria,

Dika azi pendesia feepi `diyi

Angu alu pari lurua ru ri ma talasi

Azini yi ezoanzi yi ma ba ndra

Yi ma mile kala si.

*

Ma agoni ga ma si

A`disiku, kini

Ma ru kurisitiani niri yo

Kini ru Lawino `di caniku.

Kini

Ru Acoli yini `diyi orindi onzi ma ru

Ekuni onyiru ku.

Yi vuti vuti ru, eri asi si,

Azini `l `ba zopi zo ni

Ocol le ndra

`Ba ma bi ma ru “Benedeta `l”

Fe zamva aluri

Dri ru “Marita” `i

Aziri `bi ru adro ma andri

Vile ri `i!

Maria oku alari

Adro ma andri

Eri ma mvi okori eri jasoni `i

Dika eri irizuri omve Paraciko `i

Eri ma mva alimva ru ri ma aluri

Tomcon `i

Dika azi ri Guliyemo Iriko `i.

Ma agoni garu Acoli

Yi vile `diyi si,
Ru efi be tre tre,
Ru mani eco omvera `diyi.
Eri `yo.

Yi ru orindi onzi vile `diyi
Azini e`yo azini `I ni
Orindi onzi be ni yo.

Kini
Iku afa ezataaru
`Diyi egata inzoru azini ori ori ru `diyi
Pie dria vile `bo.

Kini
I leni `I ecizu
Sitani be dika ku.

Ru pagani yini `diyi, kini,
Yi `ba ezata be
Ngapi ve pi
Aci okopi kuri ma alia `diyi ni:
Ocol ni kiri asi si kini
Ile `ba ma omve `I
Ru `I vile kurisitiani niri si!

Te ma agoni vile ru `da

Ma ewa omveria saaru,
Eri eku kile
Medikijedeki Gilirigoloyo `I ri le.

Eri eku ma bilia kile
“Ife `ba `diyi ni iribi
Azini dika,
Oboloko yi `bile ovaria gerikoa” `dini ri le,
Eri eku kile ru `bani ecu ecu
`Ba a`upi a`u ri ni omve ri le!
“ Marita “ ma efi ngoni?
Guliyemo, Iriko, Jekconi,
`Diyi ru ama a`bipi yini `diyi ya?

*

Ma vile ru monio vileri eri Eliya Alyeker `I,
Anyu ru
Opi Eliya Alyeker,
payira-a,
Awic mvi vile ri `i.

`Ba ru monio ni `diyi fe
Opi ezoanzi yini `diyi dri
A`disiku kile monio ata yi le
Yi yi ma zo ma azi yi ma dri ce,
Kile mba edra mvi ra ru
`Bibio yi ma dri a`bupi ci ri le.

Yi ru opi

`Wara `diyi ni azini

`Ba a`di `dipi tu`diyi ni.

Ru Benedeta `diri monio ru ni ya?

Ru Maria ri monio ru ni

`Ba emve yi vile angua ya?

Ru Apio `di piAcen ri be

Olewu yi ma ru ni

Eju yi olewu yi,

Dika `ba yi inzi tu.

Akello ri ru mva osipi eju yi ma vutia ri vile ri `i

Ajok pi Ajara be

Yi ma drianzi kaniku

Pa anzi yi zo kalafe oku ri ma drilia

Adoc ni osi papaa ru.

`Diyi dria olewu yi

`Ba `ye yi si urisi

Azini `bay i inzi inzi.

`Ba ka zamva ma ru `da Adong `i

`Da ece kini eri ma ati dra

De `ba osi nga eri ku.

Akot ma efi ovuni

“Bani osi ozoo saa siri `l” `dini ku

Te kini "otu bi ma alia
Yi awi ci",
Dika `diri ecetaozoo ni.
`Ba oku zii asi ondi be
`Ba o`dipi enyata si ri
Omve Akwir `I kaniku Anek `i.

Ru azi `diyi ru
ocoko ni.
Alobo `I, Abur `I, Ayiko `I, Woko `i
Kini drileonzi e`be
Abaka amboru
Tozu tre
Anzi odrazasi

Drileonzi eji candi

Ma ayia ma mva ri

Drileonzi e`be mani abaka,

E`do `I dria kile aparaka le

Driciri eri azoazo

E`do ndra `I de ma osi ni nga ku

*

Ma ati ma ru
Otoo Lenga- Moi `i
Isu ndra ru `dari
A`di `diria `be dria
Ocol ma a`bi vile ru ri eri

Lutanyi-moi `i

Mi ru Moi `di isu

Mi vile ajusi

Kaniku osu si kaniku sei si.

Ru Tomcon `di ru olewu ni ya?

`Ba Paraciko fe azi onyiru a`dia risi ya?

Bicenycio pi Iriko be

`Diyi ru ecuza

`B a emve yini ecu

Yini ongo yini

Ekparuzu ci `diyi turia `diyi ya?

Kani `diyi ru awu ni?

Mva okori

Ma ru eco ovu ci

Te `ba eri omve o`du vusi okang `l,

Eri `ba oko

Aria ma awu eripi ri `i.

Eri afa ecepi kini

Oku `dari ovuni ondo no ku ri `l;

Eri `ba ori `bani ngale sile

Eri ma ati ni inzitaru ri

Ma ma e`l ru ni ri,

`Ba eri inzi inzi.

Mva okang ma

Vutia ri eri Oboi `i.

Eri o`du vusi oa a`yasi,

Eri afu fu ima adri be

Eri vini afu fu ima adri ni.

`Ba mva namba na sir i omve Odai `i

Mva asizu ri di cogo `i.

Ika eri ma drip o

Mi driamva si

Andrini mi o`be afaci ri si,

A`disiku `dari mva

Andri ni lele tu ri `i.

*

A`di eco ru kurisitiani yi vile

`Diyi ma efi

Vaa ra ni ni?

Ru yini isu onita si `diyi

Ru `ba emve yini

`Bani fe anzi yi dri

`Bani ani yi yazu anzi nde

Ma dria `diyi,

Ru `diyi ma efi ngonni?

Mani ria

Yi dria eku kile

Debe mgbolo ru `diyi le,
Debe okpolo azini orizaru
`Bani `be asea engazu
Jo dria risi `diyi le.

9

ENGAZU YI ARA NGO MA TIA YA?

Mani ndra nga ovuria
Imbata ondresi ria
Ama ndra aita ojio yi vile
`Diyi ngo
Azini ama ata ovupi
`Buari,
Ama ngo izi mi ci Maria
Ama oni:

Diza ma di

Ata ma rua

Azini mva ma rua

Azini orindi

Alatararuri ma rua

Ama ngo vini izita

A`izu ee ri
Azini izita leta niri,
Azini izita asi`baza niri,
Zita `ba alaru
Opile be aria le`diyi
Zizu cici ri,
Azini dekalogu,
Azita mudri adroni `diyi
Te imba`baa ma vile `diyi
Ngu ndra zita zizu ri onzi
Atalo purukati yini katolika
Be `diyi dria alurile-
Lee ni zita ku.

Ka di tu oru allitari dria
E`yo oluzu
Yi otre azini otre
Dika e`yo yini `yo `diyi ma karakarau
Ma econi vutini obi ku.
Ka lu otreta ku `dini `bo
Yi apa `daa risi mbeleko cici,
Econi pa so were
Zita alu toko ri omvizu ku,

Coti coti

Yi e`do

Afa feza oku,

Mi eri:

`Ba ori ripi were ri

Nga oku were

`Ba ripi angiri ri

Nga oku angiri

Ovuni okposi ku

Adroni awa`difo fe

`Ba afa fepi asi akazaru be ri dri

`Ba angu `bua `dayi je

Sendesi?

Ogua

Adro ma

Dri ndi ria `diyi,

`Ba yi ma ta mba

`Ba sende be `diyi ni,

`Ba ale be esuzaru

Yima ombe ngukua leri `diyi ni

Robi ma eti ejizu `diyi,

Azini odu wura be iribiru ri

Ni efuzu yima ombe olizaru ri ma aliasi `diyi?

`Ba ngapi yi trapi

Adro ma ageia kurumu

`Diyi nga ovu

`Ba akpuku be atratra run a

`Ba angu driza ni `dezu yi ma rua onzi

Azini le ma mu

Pari eleleru `diyi ma alia ku

A`disiku sinita yisi ku

Azini angu ni dri yini tu `diyi `l ya?

*

Imba`ba imbata

Ondresiri imbapi `diyi

Ngu zita onzi

Mi ka mu padre vu

Mi mu aco elo.

Mi vini geriko bi

Mi mu suari vu,

Oku oderu `di

Eri ombaru kile

Odru kariru `bani ebi `bazu rua nia `bo rile

Eri lulu ga kile

Kile `ba azini so eri

Inyia dratia rile

Imba`ban i `ba iniru `diyi

Adraru

Yi `yo kini

Zita ozizu angiri ri

Si lu alu Martin Lurther `i

Azini purukatio azaza

Dribe onzi `diyi.

Yi `yo kini,

`Ba econi zita

`Bani ozi azazaru

Azini tree `diyi ma ti taa ku,

Dika padre ni awa

Azini eri ma ti`bi ndriata vile ri le ri

Ni `l oya ombasi.

*

Ama ngo aita

Ojioniri

Kile kasuku le,

Ma awini ndra efi ni vaa aluni ku!

Ari e`yo ega drinia

Ma dria ra

Te ma mu egata nderi be kpere ngoa yari yo,

Azini `ba azini mani zizu

Tinia ni yo.

Parde pi Suari be

Yi aluri le,

Yi lu awa `i

Yi `ye ma be awokosi

Kile ma oga yini

Ovuzu oku azini agupi be ma `i ri le.

Yi siria

Anzi onyiru `diyi
Zita ozi`ba ku `diyi,
E`yo dria a`ipi
Kile nyadri
Ecopi `ba ofu be ri ma avu
Gapi ku ri le!
Afa dria a`ipi
Kile pari okurunya dazu rile,
Kile coroni `bile
Ecopi arika ma adari
Gapi ku indi rile.

`Ba anzi onyiru
Zita ozipi ku `diyi
Le avasi,
`Ba yini ndima fe
Ngulungulu pie azini a`bua pie
`Ba yi o`du
Padre vile mutukari alia.
Suari ni yi ma nguku osa ta ta
Eri `yo yini kini ma mvi mi onyiru tu!

*

Ama ongo
Aita ojioniri
Kile aria yeloa
Ase ayize ni ma alia `diyi le.

Imbapi ni tre

Kile aza drinia were ci le

Ama tre eri vu vile `dale:

Ma ai adro alu

Padre okpobe turi

`Bu o `bapi azini

Nyaku...

Ma andri ni ndra

`Ba emvu sipi `ba dria ni ni turi.

Eri ndra emvu amboru `diyi si,

Emvu iribi a `dizu `diyi,

Azini emvu ombe be liri `diyi.

Eri ndra vini yi lemvu yi ede indi

Azini koko taba sezu `diyi

Walakaa tibi nyazu diyi pie.

Kalaya walaru `bani ede odrisi

Rua ojizu `diyi pie.

Eri odrini ri ega

Engazu yi ara

Oyitino ma tia.

`Ba emvu si pi `diyi ni ndra

Pari `dari yi ma eselea tu.

Ma eri ndra e `yo drinia

De nga ma zamva gaa ni,

Ma ba ni egazu `borisi
Ari aci ma andri be
Eri ma aza kozu odri nde
E`duzu.

Adro
Ega ndra odri `i vile
Afa yi sizu ri ngoa?
Emvu niri eri ngua
Ega odri erini
`Bu sizu,
Azini odri erini ani nyaku sizuri ngua?
Yi ara ngori ma tia ya?
Ma andri ka
Odri eji engazu
Yi ara ma tia `bo
Eri ku eri avo inibe ra
drusi `dini,
Eri odri nde co
Abe fe si
Eri di
E`do eri si
Emvu ru azini awalaa pie
Afa erini sile `diyi ma azi alu
Ogapi tra tra `bani everia ni yo.

`Bu ni ndra nga ovuzu yo risi

Dika `bani ndra nga nyaku edezu

`Bi`bio pie

Mba pie ku risi,

Afa azini ni ndra nga ovuzu tua yo risi,

Adro ni ndra oa ngoa?

Adro ega ndra odri

Afa yi sizu,

Odri `bu edezu

Odri nyaku edezu

Odri mba edezu azini

Odri `bi`bio yi edezu ri ngoa?

Pari erini

Odri `diyi egazu ri eri

Yi ara ngo ma tia?

Dika adro ni riria

Odri nde garia

So pa ngoa?

Erini odri nde ejizu akua

Afa yi sizu `bori si

`Ba odri nde avo zu

Ini be raa pari ngoa?

Dika eri ni odri nde coria

Abe si

Adro `ba odri nde

Oni ngo ma dria ka?

*

Ma agoni

La sukulu Makerere Univasitia.

La buku aliru azini wala ru,

Te mi ka eri zi zita si

Eri `yo kini

Mi `i o`da

Eri enga mi dria awata be

Eri e`do mi ne afa tokoru

`Yozu kini

Mi zita `ba saa

Ezapi `diyi ozi!

Kini

Zita ma vile `diyi zita azaza ni,

Yi zita ezoanzi akuesele si `dale

`Diyi ni ozile `diyi.

Zita `ba sukulu la pi ku `diyi ni ozile `diyi,

Zita efi kokoru

Engapi omi `bani embaku `diyi ma alia `diyi.

Ma agoni kini

Ma vile omi ri eri gakanyaa ru

Dika `ba embani vini eri ku,

Ma econi afa yi ne mile ondua ru si ku,

Ma econi afa yi ne mile aci aci si ku.

Kini

Ika ta tro le ma vile zita `diyi omvi rat i

Ma econi e`yo

`I ni `yo ri vaa ku

A`disiku ti `I ni nzeleri

Iji ni `I ma vileri be ku

Ani ika te tro

E`yo nze ma be Acoli ti si

Ma nga kiri `ba azini le efi ni ojazu ci.

Ma agoni kini

`Ba econi zita `diyi ma azi omvi

Acoli ti ovupi

Ti aniako ni ru ri si ku

Ti nderi ma ali cani

Ondua ini aliru ri ecezu ku.

Kini Acoli ti

Ma e`yo efi yi alaa ru

Ovuni ogara`bat i le

E`yo efi be tretre azini

Ndrizaru

Ti ta sipi e`yo efi be aliru

`Diyi ecezu ra ri le ku.

Ocol kini

Ima saa ezazaru

E`yo ma ale nyazu

Afa azi ma le

Sukulu lapi ku ri be ni yo.

Kini

Agu yunivasiti lapi ri

Eco lu e`yo efi be ri nze

Agupi kaniku oku yunivasiti

Lapi ri ma azi be ka.

Dika kini eri andru ru

Ini `i ecozu vaa ele

Zita ma tia `diyi erizu

Erini e`yo `diyi

`Yoria mani

Ndreni ma milia ku,

Eri ima nguku oja mavu

Dika eri e`yo nde yi o`yo kore kokoru

Erini droria azi azi ngasi.

Dika padre ka

Zita `diyi eri

Eri mi egbe ima ti`bi si

Suari ka

Zita nde yi eri

Eri `yo

Mi ma omvi izita

Aita niri ma mile.

*

Ma ka zita `diyi ega

Ma dria `dale

Yi fe ma dri ni e`do ga,

Azini ma ombe ni e`do su,

Ma tedi a`di ni zi `i?

Ma mu ngoa ka?

Ma ovuni oku drinzaru ni ku

Ma `yeni orisi `ba azini si alua ni ku

Dika ma andeni vini mbele ku indi.

Anira kini `ba zita zipiri

`Yeni e`yo onzi aluni ku

Ma ngani `ye

`Ba `yopi kini

Zita zizu ri eri ezata

Ecopi `ba jipi

`Bilea ra ri `l diyi si orisi ku.

Te ma zita `diyi ki ma alia,

Yi ma ale vee

Kile anyu fipi

`Ba bilea rile;

Dika ma mile ni ka

Asi `baza ni ovule yo risi

Dika ma rua ni yaa

Awokosi.

*

Adro ni ndra nga

Ovuzu yo risi

Erini ndra nga `l edezu ku ri si

Afa ndra ci `diyi a`dini?

`Bani ndra nga `bu

Edezu ku risi

Dika nyaku ndra nga yo,

`Bi`bio yo,

Mba yo

Adro ata ni ndra nga

Ovuzu yo ri si

Erini nga `i o`bazu ku risi,

Isu odri

Afa yi o`bazu ri ngoa?

Isu odri erini ima ngulupi

O`bazu ri engazu

Yi ara ngo ma tia?

Adro ni ndra nga

Ovuzu yo ri si

Dika `bani ndra nga eri ma drifa

Erima mile

Eri ma dri

Azini pa yi sizu ku risi

Eri ma asi ni ndra nga

Ovuzu yo risi,

Esu ndra odri

Afa yi sizu ri

Denga eri ma mile yo ngoniru?

`Ba ega odri `bani

Adro ni edezuri

Engazu ngoa?

Engazu yi ara ngo ma tia?

Adro ega odri erini afa yi sizu ri

Denga po`di `ba ede ni eri ma dri yi

Ku ngoni ngoni?

Kali odri

Nderi gazu ri,

Abe odri

Nde ma ale gbazu

Erini ani `l edezu ri,

Bi ndra nyondo pati si

Azini kali odri gazu `diyi ngoni ngoni?

Ai ndra dri ni `diyi a`di vu

Erini odri

Erini ima ngulupi sizu ri garia

Ayu a`di ma pa

Pa sozu `i?

Adro ata esu ndra drifa

E`yo egazu

Ima ngulupi edezu,

E`dozu e`yo egazu

Ima ngulupi edeta ma dria

Azini ima ovu ngoni azini

Ima ovu ngopi yari ngoa?

Adro isu ndra dri,

Dri erini ima ngulupi sizu

`Diyi ngoa?

Ede ndra `l ma dri yi

Denga eri ma dri yo ngoni ngoni?

*

Geri muzu a`bua

Yi ekozu ria

Ase talaa

Muria eja a`wiri owuria

Ma asisile dro zita `diyi ma dria

Mani `du `iria

Kaniku mani muria ola fura

Ajaria oni dria,
Angu tra si
Geria muria amvua
Andreli kapi kusu ri ma tala si,
Ini alia
Ma econi o`duko ku
Ma dri nil u pa so ndi
Kile mutukari `l ezapi te rile.

*

Zita ni `diyi
Kara kara ru kile ase vaa ri le
Ika e`do yi ozi
Yi ra eti ce kokoru
Kile yi miri ni ri le,
Yi ve asikokoru
Kile aci eka
Alitari dria ri le!
Eri te le azi
Aluni ma oa mi dria yo
Mi ni ani rizu vaa
Kile mini leleri le;

Azini mi te le
Mi drile ma oa ba
`Ba azini isuzu mi aza kozu;
`Ba azini buku lapi e`yo ada si

Aliru azini walaru ni
Ovuni `ba azini ma
Agoni le
Azi erini ri ni ovuzu
`I inyazu pari cuu niria
`I ecepi o`bi yini `dileri `i ku!

Mi te vini le mi ma oa drileba ru
`Ba azini ecopi otrepi onyukunyu
`Bani elo ze dria `diyi le kuni
Isuzu mi aza kozu!
`Ba azini otrepi efi kokoru
Kile padre le ku;
`Ba bile copi mi vu,
Aoko ni nya mbelembele
Kile suari le ku `dile ni:
`Ba azini afu nyapi
Kile emba`ba `ba imbapi ondresi
`Diyi le kun i.

*

Mi ka e`yo ega osita kristo ni
Ma dria:
Yi `yo kini
Andri nini ndra agupi ku.
Yi vini `yo kini,

De isu `ba ofe eri ma mali `bo,

`Ba ama vile `diyi ma eselea

Zamva ka

Agupiamva a`i `bo

Eri drinia feta azini fe,

Dika eri mu omuru agupi nderi vu

Eri vile ojolo joa `dale

Eri agupini ada yari o`bizu.

De nga po`di `ba droni anyapa alenia ku,

Agupi `da ni ima o`bolo `ba

Zamva `da ma agatia

Zamva nderi ka ovu drilebaru

Eri ale isu coti!

`Ba ka di imba kini

Kristo ma andri

Nini ndra agupi ku `dini

Ma econi di `da vaa ku.

Te imba`ba dini vile `diyi

Ngu zita onzi;

Pati ode `l agopi agori

Leni eri ejuu ku.

Yi kani `ye akasi ya

Kani yi ma ngulupi vu

Omvita yi yo yari

Ma nini ku,

Te ma nira kini

Ngu zita onzi.

X

ACI ASIZU PAGAKIARI

Ma agoni ni awa asi okasi

Kini

Ma nini alata ku

Azini ma nini `ba azoru ri ma agei tezu ku indi.

Kini

Ma nini

Kuinini ayusi ku

Azini ma nini azo yi atrizu ku.

Ma agoni ni `ye masi drinza si

A`disiku ma ati ni

Ndra acife ndri tu

Kini

Egata onzi azini ori

Manirisi `l ande `bo.

Eri `ye orisi

E`yo `ba jo ejele ru `diyi ni o`yo le ri si

A`disiku ma andri eji ndra

Aro azini okporu enyata atizu ni,

Enyata oka

Oku ondoru

Ama vile akuari niri.

`Ba azini `diyi eji agugu

Azini `diyi eji adraki

Anzi yi ofuzu dria.

Ma agoni ni ono

Kini ma omu yi eka

Omu te erini lele

Ma efi `l vile joa ku `diyi

A`disiku yi okurunya

Azini onyukunyu eji!

Kini

Ma `bapi de`ba `bo `diyi ngu

Onzirikanya ru

Azini azo onzi `diyi yima rua ci.

Ofu azini okele onziri pie

Yima rua ni vini fofo.

Kini yi nga azo `diyi

Awa `l vile anzi `diyi ni.

Fe mani bile ndu liza

Kini ma awupi

Ma dria ori ci

Azini junza pania ci

Ani ma eca ma andrizu ku!

Ma agoni ni e`yo `diyi `yo

Etua ndiri

Eri `yo o`duko oru si

Asini kani

Ma ori`bay i `l eri ya kani yo yari ku.

Angu mile ka enga ni

Eri `yo kini

Gbolo `l vile joa

`Ba akua `diyi ni yo.

Ma agoni kini

`Ba akua `diyi ima kome ini

Suka yi be

Kini yi ima jo ale alaru ri ini

Nyaku yi ma paa ri si.

Asini vini

Ima papi yi si ku

Ocolu kini

Ima anrdi ni

Taba nguza ni se
Azini eri tusu owi pari dria
Azini eri aguaka ta mba
Bongo opilia ria.
Andri ka emu eri andri
Ocolu ni jotile yi ecici
Eri `yo kini
Okuta azini okporuni tawunia `dale ci!

Ma agoni ni ono
Nyaka ma e`yosi.
Mi ega kini
Eri oyaru nyaku isu `i!
Lu ima andri ma adri ni
Nyaka yo
A`disiku ani ni waraga
Sisi ku.

Monio mvi
Leni anzi ma mu
Ma andri vu ku
Kini
I leni geriko
Dede yini anzi yini nyaka fezu ri ku
A`disiku anzi yi
Nyaka nya saa dria.

Ocolu kini

Geriko ima andri ni

Anzi ezozuri

Ni lu dri fe

Aniako, alio, azini azo vu le ru.

So oyo kini

I `ba ni asi

Ondua acoli niri ma dria ku.

*

Ma agoni ni ma onzo onzo

A`disiku ma `ye

Yuku aci be etia risi

Urisi.

Kini

Afa azi `dile ni yi yo.

Ma ma mile

Yi lu azoru ni

Azini egata azaza `dile `diyi

Fe ma dri afa `diyi ndrezu ni.

Te ma agoni ai kini

`Ba azini yi

Agupi ndriza

Opile be rook vile ri le `diyi ndre

Yini osaria oli alia ra!

Ma agoni gba ori ma alia

Lezu ma cozu

Ma ka mu ojoo vu dika ria.

Kini

Enyata dri`bia ri yo,

Kini `dari o`bu abelesu ru ri ni

`Ba yini candi fe ni

Ocolu ni ojou yi tri tri

Azini `ba aro Acoli ni fepi `diyi.

Kini yi dria inzo `ba

`Ba azaza yi icipi `diyi,

`Ba agu yi ma au,

Ndri , kabilo, ti azini sende re `ba `diyi.

Afa ni yini omve aro `diniani `dayi

Afaondiru ndu ndu `bani osa

Afa esele ndundu dria

`Bani tra engazu asea

Dika `bani osa ewa si `diyi

Kini

Kulu kulu aro `bazu `diyi ondiru,

Dika `ba aro pati eti ru `dayi mvu

Engazu kopo ondiru `dyi ma alia.

Ma agoni ai ra kini

Saa azini si drileonzi si

Aro pati etiru `dayi ma azi `diyi azi ngara.

Ai vini ra kini

`Ba dria mupi arojo

Ogara`bay i vile ri ma alia `diyi

Emvini akua yi ma pa si ku,

Te `bay i `du `du

Gbolo ndrizaru `diyi ma dria

Azo ama kokoru, candi kokoru

Awoko kani abiri ecandi ni yi ku

Kaniku onota oku yini `diyi!

Orindi onzi

Azo ngulua ni ejipiri

Ka efi akua,

Ocolu muni orijo

Ima a`bipi yiniria ku.

Eri `o kini

`Yezu `dileri eri aza azi ni,

Le `ba ma vi ama ma wu yi

Dika `ba ma `ba aro `ba nya pi nya ri

Bile ni `diyi ma milia.

Kini drileonzi ka ama bi

Ama ma `yo `dinile:

Mi ndre mariya

Ayia adroni ri...

Ama ma zi e`yo yusufu ma tia

Azini Petero `l azini Luka `i

Dika `ba emve `diyi

Ma a`bipi yi ma tia!

Kini

Eri egata efi kokoru ni

E`yo zizu ama a`bipi yi ma tia

Ngulua ma dri atrizu,

Te le ama ma zi e`yo ojio

Adroni `diyi ma tia

Pa sozu ama paria.

Ma agoni ni

Musalaba werearu ni

Su ima ombea,

Dika erima ezopi yi dria

Rusali osu.

Te oga ma ni

Awele `bani ede ewa

Ma sobi si ri suko si,

O`du alu co ma

Mani ombayia
Ma pa ago sule
Obirio ma o`yu pie
Azini iyio ma siso pie
Yi osule risi.

O`du alu
Ori amboru e`de vaa
Engazu jo ale be mgboloru ri ma karia risi
Suari o`du `dasi `ba imbapi
Imbata ondresiria ri
Zo ima musalaba amboru ri ma dria
Dika ekpa eri ima agatia,
Obi mile ci
Azini `yo e`yo azini
Amani eco vaa ku ni.

Ma agoni kini
Itiriko ma `biko,
Londre ma `biko,
Aro ocoo ma o`yu ru `diyi
Dria afa orodrikokoru `diyi.

Kini
`Ba azaza azini vuti vuti ru
Onita kokoru azini omi be were

Oapi endrilendri ori niri ma alia `diyi lu

Afa ondiru `diyi o`du ni!

*

Azo monio niri

Ka ma `be vaa

Kaniku `ba ka orindi onzi

Ma dria `diyi enga

Ka ani le azo amboru eji,

Mva ma adroi

Ka mva tri

Kaniku oce ka

Ma zii ni bi,

Ma agoni leni ma ma mu

`Ba acife ndrapi ri vu ku,

`Ba eco ni ndri `dari owi ku,

Azini `ba econi ongo tuza

Adro yini ri tu ku.

Orindi Omara niri

Ka orindi onzi eji ni,

Kaniku Odude niri `l kaniku Oyeya niri

Ka ocoko eji,

Adro rubanga niri ka

`Ba azini ma ogu nyo

Kaniku adro odude niri

Ka oku azini ma okpojo ombe ci,

Dika eri vile agupi ri ka owu

Mali erini eza risi

Kini

Aje mva kokoru ri

Ma orodri ngonja?

Ocol ni ugu,

Ocol ni `yo kini,

Geri `ba azaza `diyi niri eri inicici ru

Dika afa azini `bani ecozu aza yi ma dria ri

O`bizu ni yo!

O`du azini alu

Ma agoni aco koyo

Kulukulu siri ra,

Asi ari traan,

Dika dro agu acife

Ndripi ri

Ima ati avuri vile akua risi ra.

Mbazao nderi nga di mu ra,

Afa suza eri ma dria ri ni droria `i oyasi

Mgbiri erima paa ri ni droria wu si

Aci eriniri vu si

Dika okporoan walaru `bani ede arau enyi siri

Ni `i oyaria eri ma ombelea `dole `dale.

`Ba dria nga oli vu osuta amboru be,

Nga zi kini,

Orindi onzi ngoni ngori

Fi andru ocol ma dria ni ya?

Ma agoni `du ogara

Lezu okango

Zopi pari erima atini

Ori owizu ria ri gazu vaa.

Eri ma andri nga e`de vaa pati

Nderi ma etia,

Nga `yo kini

Iga ma raka

Iga pati alatararu r indo!

`Bee ogara vaa

Dika ko dri mu kanisaa.

Si kumuti vaa

E`da Yusufu ni edele onisi ri ma drilia

Ri e`yo azini mani eco vaa ku ni

Nze munyu munyu.

*

Ani ni azo `ba emve yini

`Diyi ma ru ku,
Anini vini
Aro yi vile `diyi
Ma ru ku,
Ma econi rua driza ma aci o`bi
`Ba emve vile Cuma risi ku
A`disiku ma drini yaya
Dika ma econi vini eri la ku.
Ma mva ma rua ka ovu onzi
Ma ama omvusu erapi ri si
`Biko erima rua ri ni pa so oru
Dika eri ma tin i `wi `wi.
Ma ndrera kini rua ni amve amve
Ma la ni azo ma ru bukua ku.

Ma eri erini wuria
Eri ma mile ni ga tre mindre si,
Ma eri ma al wupiri eri
O`bu yini onoria;

Eri afozaru
Kile enga avi
Ofuta alia ri le,
Mi eri erima agate ni ofiria,
Nyaka ma aji eri ma tilia yo,
Eri ombaru te andezaru

Dika okpo kokoru;
Eri eca anyimata ru,
Eri afa `diri le
Azini `dari le,
Leni vini afa azi `diri ku
Azini afa `dari ku.

Eri ma rua ni dri hio hio kile acile,
Dika eri ri aci tia
Etu irikiri risi.

Ma mva ka ovu azoru
Ma pati eti ndu ndu
Acoli yini ayu `diyi o`bi
Ma aro ma andri
ni ndra e`da mani `diyi o`bi:

Eceru ma ola
Ale suza si
Eri enyata ofu
O`bu yi be.

`Ba omombe ma ola
Nzu oliko azo si,
`Ba ka suni ti milea

Eri suta ma okpo fur a
Dika eri oce ma osota
Ndri ndri ri nze ra.
Mile ka le afi suta si
Afi afi
Le mi ma `ba ijiribi emvu alia.
`Ba ma avu eri saa were
Dika `ba ma zi di mile
Avivi efupi engazu emvua ri ma alia;
`Diri nga afa mile osopi ndri ndri
`Dayi atri ra.

`Ba burusu ma bi arori ayu
Okele si azini oliko piza si-
Mi ai `ba were alenia ci
Dika `ba di su ni nzu ndo!
Burusu ma aro nzu
`Bani oliko `i asepi ciri
Nzizu `bo ri ma vutia.

`Ba bile o`diru `diyi
Ati ajinguru si kaniku ojijia si,
Yi ma su tika tika `dari
Enyiriko acerupira ri eci
Azini inyata alenia ri
Ni onyukunyu odro re.

Ma andri e`da ndra mani

Aro yi karakarau,

Aro ofu azini oya atizu `diyi

Aro osita ewaewa rini azini

Ondoni,

Aro agupi yi vile aju

Ni lezu pa sozu oru ku `diyini,

Aju ovuoru

O`du kopi agupi yi ma ale dria

Kile ode le `diyini!

Aro `bani ayu ori ka `ba ga ni `diyi,

Aro ba yi ma suni yi dezu

Mbele `diyi atizu `diyi

Ba ambo lesu kokoru

Woro isuruko ru

Kile etu le `diyi!

Ma mva ka ovu azoru

Ma aro ndu ndu

Ma andri ni ndra ece ma dri `diyi o`bi

`Diyi ka dria azi ga ku

Ma mu oku aro fepiri vu,

Mva nderi ka eca cika `bo

Ma au ji

Kaniku ndri kaniku kabilo ago ji

`Ba aro nde fepiri dri.

*

Rua driza ka ma mva ecandi

Saa dria,

Azo dria

Ka eca agyiru eri be,

Dika azo dria ederu `diyi

Ka onzu erima vutisi

Kile eri zamva drinzaru ni le,

Ani fezu ma esu okele

Azini arika

Azo oliko ecandi pi ri pi

Mile azo pie,

Dika eri ma bile ka era vii ru

Azini erima pa gbogboru

Dika eri falaa ru azini enyiriko be

Odizaru

Azini erima apata ma baka

Ka eca alozaru

Mani ra kini `di ovuni toko ku!

Ma nira kini `di lu `ba azini ma

`Yeta ni.

Ma ni ra kini

`Ba azini zi `dale mva nderi ma

Azakoza pati arakalaa,

Kaniku sa `dale erima dri`bi
Kaniku onyofi a`bule alia
Ma nira kinioku azini a`yaru ni
Kaniku ori`ba azini ogogoa ni
Mu `dale `ba zini `ba ma endrilendri
Bi pi aruru ni vu
Mva nderi ma endrilendri bizu ci.

Mi mva ka ovu okpokokoru
Azini `bele `bele ru,
Okpoako ka ovu eri ma rua ci
Ka `l enze afu fuza idri niri
Ma alia risi amve, dika
Ka e`yo adi mbele,
`Da ece kini `ba azini bi eri ma dri `bo,
Dika eri lu `da avu ogapi oga ri `i.

Le`ba ma omve `ba acife ndripi ri ra.
Eri nga e`yo ondri
Dika `ba `ba fupi ri lu,
`Ba nga `ba a`yaru `dari isu ra!

*

Ezoanzi ndrizaru mudra
Soo dri `doo `daa,
Geri si,
Yi `du ogara indi

Yi muria asea

Eja asiria,

Gala`ba amboru ni ri `l ogu

Asetalaa `da

Eri ma oliko ri `ye nono ju si.

Ezoanzi oko na `diyi agara,

Dika suzuri pi towizu ri be,

Azini ezoanzi oromi `diyi

Ali dria e`yo kokoru,

Te mi vile zamva

Ovupi asiria leri ri

Ga eri ra!

So pa `daa,

Ori `da ga ima si

Enzeko si,

Mvu dra kopo si tre,

Eri tre were

Eri emi oa di yio

`Yo oyokole si

Ima andri ini lele tu ri dri!

Dika eri di e`de

Kai!

Eri di lu la `daa

Kile le `ba I dra `bo `dini aparakaru le;

Eri ma ba wapi `bo `diyi

Yi ma dri enga oru

Dika yi wu o`duko orusi,

Kini,

Ti azini ngani ama ndru ku!

`Ba ngani ama ti i`di ku!

Ama lesu ni nga ma nyakua!

A`dia

Anzi ode aci aci `diyi ovu drile,

E`yo teza be, awoko be azini afube,

`Ba ode nde yi e`yo ega yi vile

Ezo `diyi ma dria

Dika yi `yo kini,

`Ba mbaza ru `diyi

Odra gbolo dria ni!

Ajuori`bay i vile `diyi

Yi vile `ye `diyi pie

Yi `di kile si le,

`Ba mi mvi ni gbi cu

Ngukua leru,

Aju `dari di

Eri ma ogu azini asi

Asi tra.

`Ba azi `diyi vile anzi `diyi

Nyi`bileko isu `I a`dule

Afa ni azi `diyi oli oli,
Azi `diyi rukuza isu a`dia
Yi emvi akua ejeleko ovuza be,
Okposi azini o`duko be ndiri!

Azi `diyi ni ayiko zuria
Dika ongo a`di ni `diyi ngoria,
Mi ongo ru eduza ni `diyi ngo,
Ongo imu di yio ni `diyi ngo
`Ba odra`ba `bo `diyi ni!

E`yo ovi nil u pezu
Mi agoni ni ndazu
Eri vile pari lazuria `dale `l ri a`dini?
Oku azi `diyi vile agupi
`Diyi aciria ozoo alia!
Afa aluzaru mi agoni
Ma rua ri a`dini?
Afa drazaru `ba azi `diyi
Vile anzi ma rua ri a`dini?

Afa nga, doria `dale,
Odru nyi`bileko isupi `bo ri ni
Mi ati ni edrezu piri piri `i
Dika eri ma o`yu dulua risi
Eri ma ale acezu hwua,

Eri ma fi yi adazu ase dria ri a`dini?

Afa fepi mi ma

Eca imvuo ru mi`i

Ovuni `ba azini ku ri a`dini?

*

Drileonzi dria ma ola ci,

Ori `ba gapiri `i, aju ari`bo niri `i

Ovi azini odru ma o`yu

Si cipi ku ri pie,

`Diyi efi `yaza okangali ru

Kapi pati lemi niri ma sia `diyi.

E`deni badaka ru ku,

E`deni vini cirisi ku,

Emuni amavu drileonzi

Si ku,

Asi nil u ama yi ma rua du ku.

Mi adroi ka mi tri

Mi odre su mi vile gbolo dria!

Dika mi ri odre su mi vile gbolo dria

`dani `dani

Kpere mini erini

Au emve jiria!

Mi andri ka ima ba enga oru

Dika ka mi zi,

Indru ce ndra `di raya?

Mi ati ka ima agale enga

Mi vualeru!

Le mi ma ni ra mi e`de

E`yo ewaru alia `bo.

`Ba azini oniaka tipi ima ati be ni yo,

`Ba azini `l ma andri ni ne pi

Afa efikokoru le ni yo,

Mi econi mi andri ni o`daku!

A`disiku oku `dari ndra

`Ba mi egapi kata rua ni ri `i

Dika mi dri si pi rua be ni ri `i.

Mi ega nga e`yo azakoza azini odre

Ogbe azini omvusu

Mi ni mi andri ni trozu

Ri ma dria!

Mi ega nga e`yo aci

Eri ma dri anzi vepi pale tre

Eri ni nyaka a`diria mi ni ri ma dria.

Mi ega nga e`yo a`ya

`Ba azi `diyini,

`Ba olewu ru`diyi dika

`Ba `ba ma endrilendri

Obi `ba aru ru `diyi ,

`Ba enyata be `diyi
Dika mile ondi be `diyi,
Mi ega nga e`yo afu yini fule
Mi e`yo siri ma dria!

Mi ndru ndra ba odiza `dayi
Dika `dayi afa fepi
Mini ecazu agupi atiru ri `i.
Dika mi ati ka tro ovu tua
Milekokoru ti,
Erima bile ka tro drara,
Nyaku ka tro eri odi,
Eri ma pa ka tro `wi
To to kile eja le,
Eri ma dri ka tro ovu mi be onzi
Mi `yo 'awa`difo mini'
Dika mi omvi e`yo tinia ku
A`disiku so pa mi ma drilia
Kile Mario pati amboru ri le.
Mi lu mini afa ediza
Rapi ruania rara ri le.

Awoko ayia niri eri okangali ru,
Eri aciru kile ovi `ye pi ne ne ne ri le
Eri a`di kile ovi afipi ndiri rile.
Ika fe omba ma nya eri

Eri ima bamvu sa,
Mi ka zamva nderi dri awoko fe
Eri nga ofuta ma ale gba
Mi di nga afa mini lele ri isu
Kile mi ni ai le ri le!

Mi ma orodri ni nga `l dera,
Mi nga adriza `ye kile mi pari pari ru le,
Mi vile wura agupi ru ri ni nga avi ra
Dika kile ti ranyaru `bani o`dura rile
Oku yi nga oa mi ageia
Elokokoru!

Dika mini atizu,
Le `ba ma li ndri,
Le mi ma andri pi ma co tusu
Mi dria eri ma adri be.
Mi di nga eca agupi ru dika ndo.
Aro azini arojoa `dale
Ayia ma atrita atizu ni yo,
Aro adro ma atrita ni ni yo!
Dika mi andri ma awoko
Ka aga ndri
Aro `ba emve yini `diyi
Eca orodrikokoru azini efi kokoru
Kile ozoo yimayia oyipi

Eli ma agadua ri le.

*

Oku ka dra eji

Ombezaru nguluru,

Emuzu `ba ofu zu,

Dika dra ka `ba eri ni lele `di yi

Ma ale amvi `bo

Azini ka yi isu alaru,

Eri dri eda vile

`Ba `l ejipi ri ma dri ja zu!

Eri oga `bani `l dri atriko si,

Eri ori owiza dria gasi

Eri `yo kini

^Ba ejini ndra ma

Ndriza nya ku,

Ale ni kabilo ago ku,

Ovuni monio ni ku'

Dra `bani ombe ngulururi

Ni anzi `ba eri ejipiri vile `diyi ofu,

Eri ma agoni `l,

Eri vile ori `ba azi `diyi

Dika eri ma ngulupi pie

Yi irifura niri mvu ni.

Aro `ba emveni ngoni ngori

Eco dra `bani ombe

Nguluru ri atri ni ya?

Aro ngori eco dra ma eli si

Aci aci ri ma si enyuni ya?

*

Doria

Aju agupi yini `diyi ka

Pati ma agadu azini nyaku oso `i

Dika yi ka emvi akua ndi,

Yi ma alu ni ejeleko vu kokoru,

Aku ma alia

Oku ode `diyi ka awi oderu,

Yi ma ba ka ga e`deko si

Dika yi ma ale ka o`du dria si faaru

Ngukua `dale,

Yini ovule kongoloru

Kile kata opa ru ri le risi

Kile pai ma agajo `wipi `bo ri le risi,

Dika agupi ma kumu ka

Aka aka

Azini yi ma ogu ka ovu okpokokoru,

Ozoo ka ga `dikosi

Azini liki aciru ri ka angu e`ba

Lezu `dezu avasi

Liki Lango ma

Aju si agapi cizasi ra ri

Kaluce ka nyaka yi eza

Dria

Kaniku si ka `de

Ka anya ezara,

Ombi `de pi

Fepi iriti ma bi iniciciri

Ka la akua alia ini ra

Dika ka ga muko

Drusi `dini si,

Ocoko ka ovu

Aku alia angiri,

`Da ovuni took ku

`Dari lu agbari

`Ba ma a`bipi odra`ba `bo `diyi

Ni ovuzu awokosi ri si

, a`disikuni yi abirisi,

Yi avijo be

Adizaru ya.

Ani `ba `wara yi di yi tra

Pari enyatini ori owizuri ma alia,

`Ba ari, za azini ewa

Fe `ba ma a`bipi odra`ba `bo `diyi dri.

`Bayi zita ale yi ma eselea

Dika `ba idriru `diyi

E`yo zi `ba odra`ba `bo `diyi ma tia

Aku nderi edezu alaru

Yi zi kini

Le etu `depiri

Ma `de vaa `dale

Ocoko aku ma alia `diyi be

Dika `bayi omvi kini

Ma si vaa

Ma si vaa

Etu `depiri be!

Oku azini dezaru

Ni nga asindriza fe anzi oderu `diyi dri,

Eri nga drileba wi yi ma driagalea

Yi ma aju ni ovuzu aci aci beni,

Aci aci azini kongolo ru,

Ani aju `bani asi `bazu drina ri

Ma la amve

Angu ambiza andreli ruri ma alia ku be ni.

Ani ma so angu drani ovuzu aleniari

Aliru azini azo azo!

Ani eba ode `diyi nga lulu ga

Mindre alutaniri be.

*

Ma agoni ga ma si

A`disiku kini

Ma pagani ni

Azini ma ai setani `i

Kini

Ma nini azita alata dria `diyi ku,

Ma e`yo alata ni `diyi osa e`yo ojou ni

`Diyi pie.

Ocolu ni ma dri eza

Eri e`yo nze tu

Eri vini ma o`da

Ma `ba pi pie dria.

Te e`yio eri vile `diyi

Dria efikokoru

Yi kile ongo

Anzi nyiri yini avizu `diyi le.

Eri `ba ima surua `diyi

Dri ori fe kile yi ari`bo yi le

Ocol e`yo `ye kile

Eri olewu ni le.

Eri ada

`Ba emve vile aro

`Diyi okporu,

Te aro Acoli ni `diyi

Vini okporu indi.

`ba azoru ri ni ati

A`disiku eri ma saa

Ecani nga ku.

Te sawa ni ka eca

Aci aci Pagakiari ni `bo

`Ba azini econi mi atriku,

Aro `ba emve ni,

Aro Acoli yini,

Musalaba, Ruzali

Ombayia ma pa anzi

Obirio ma o`yu

Aluni econi geri

Mupi Pagakia ri atri ku!

Dra ka eca mi `du,

Eri emu ndindi ru,

Eri lu eca ya

Kile oco ma ogbe le

Ka emu `dini

Olirika ni dro lisi,

Aria yi dro ongo ngosi

Azini pati

Cini fu ku.

Arilako ni ovu ciri

Arilako ni nga emu ndo,

Eri ongo ngo lu zu kini

Dra enga emu `dasi`daleru.

Dra andri ru ri ka emu

Eri `yo oyokolo si kini

Mi emu,

Mi nga pa so uru

Eri ma vuti bi zu

Mi nga coto coti,

Mi aci e`do

Irifura mi itia ri

We kokoru.

Mi eco mi zi

Gombere edele odru ma inyi o`di ru si ri

Ma ngukua ra,

Mi eco aa aco avitaru ri coria

Kaniku a`di `diria ra

`Ba azini eco mi nde e`yo si ku ra.

Mi eco mi zi `bile

Osasaa gakanyaa ru

Ni ni ma alia ra,

Kaniku angu bipi inicici

Edro yini anzi endruzu ria

Kaniku `be agoro ma ngukua

Mi eco ovu `ba ndepi ongu si niri `i

`ba ongu izu ri nzupi niri `i

Te dra ka eca

Emuzu mi `duzu

Mi econi tritri nyaku,

Le mi ma nya tri tri ku

Mi econi tri tri nya ku!

Dra andri ni `yo

Anzi nyiri `diyi ni

Emi emu!

Eri vile anzi nyiri yi

Anzi onyiru yi

Inzitaru, rutaru,

Onota kokoru,

Dra andri ka yi omve

Anzi nyiria `diyi ombu,

Yi ombu ayikosi

A`disiku eri yi omve

Azini eri yini anyu i`di`di

`Bani osale anyu oso siri fe!

Eri `yo kini ma mva ilipili ru ri

Mi emu,

Mi emu ama ma mu,

Ama ma mu onya sile si

Osale kumara siri nya!

A`di eco `dari ga ni ya?

Ojo `ba emveru e`yo ondripi `diyi,
`Ba Acoli vile aro nyaku ni fe pi `diyi,
Agupi azini oku dria aro fe`ba `diyi
Onyiru, yi ondua ru
Saa ka nga eca
Aci amboru
Aci asizu Pagak ari ni ku ria.